

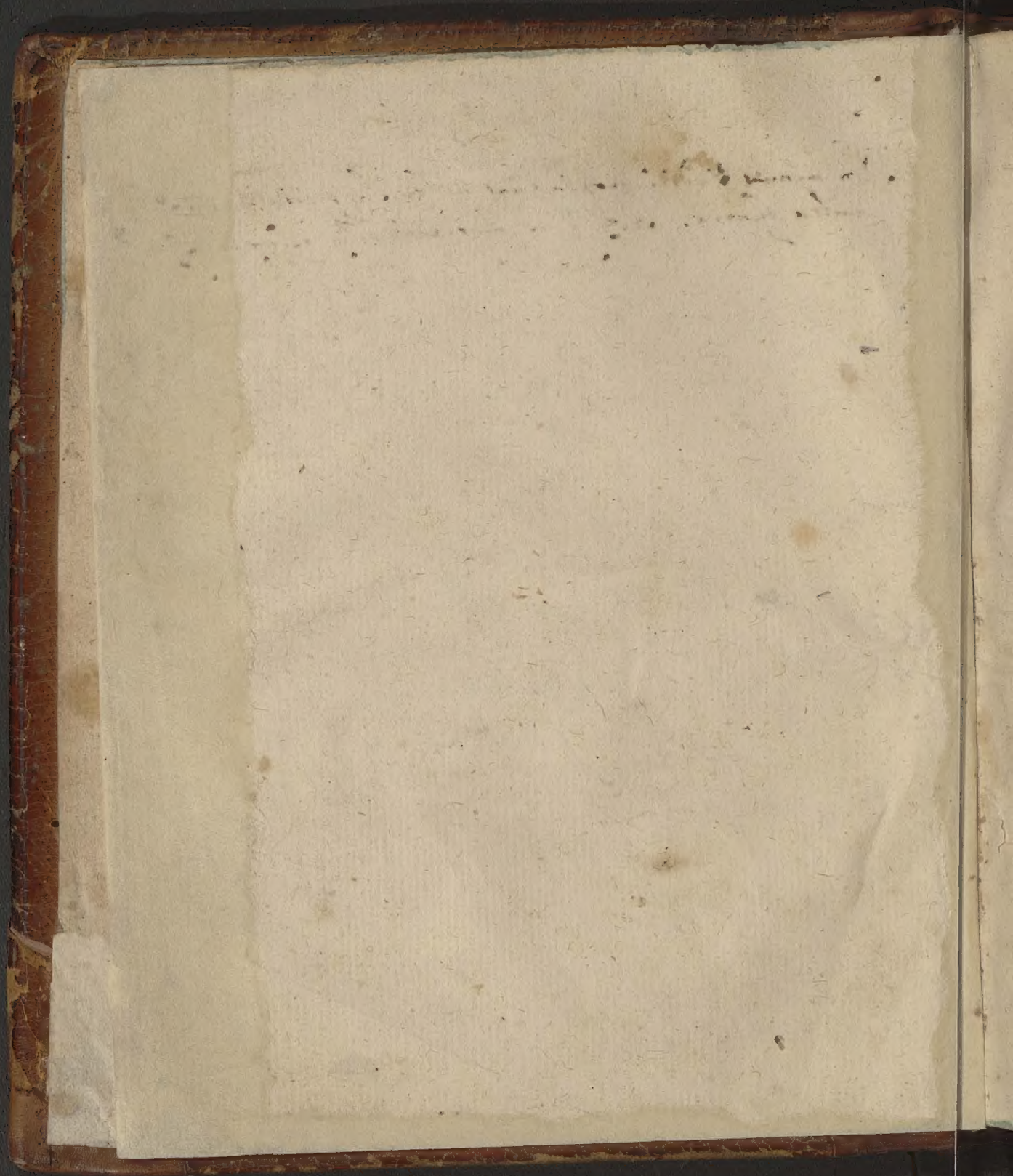
4443-4447

CIMELIA

3034 *Pravov.*

Quid legitis Flores, et humi nascentis fraga?

Non minus Sudicis caepia sunt multa Supplicia, quam Accidit
multa funera. Remissius imperanti melius perire, Sen. de Sen.

REYESTR
do Porządku y do Artyku-
tow/ Prawa Nymdeburskiego
y Cesarzkiego.

Roku Páńskiego/
1 5 6 7.

REYES TR

Am 4445

Logarithm. 10. 100. 1000.

DO CZYTELNIKA

O tym Rejestrze/ potrzebne
vpominanie.

Rożem w temu Rejestrze/ iáskároy Czytelniá / dwie
sa rzeczy potrzebne wiedzieć. Jedná/ Iż ten Re-
jestr należy tylko ku tym Exemplarzóm / któ-
ré są Druku Bratowskiego pierwszego y wtórego / tak
Porządków iáko y Artykulów : gódie niemáš w liźbie
kart żadney różnice / oprócz Artykulów Práwa Máýde-
burskiego/ wtórego wyrobienia / które sie sstało in Anno
Domini 1560. gódie sa przydane dwie kárcie o Rekoym-
niach / y liźba ná nich iest položóná/ fol. 22. 23. Aczkol-
wiek y te dwie kárcie włożóné téż sa do Exemplarzów pier-
wszego Druku/ ále bez položenia liźby. A tak iessi máš Ar-
tykuly pierwszego Druku / á chceš podług tego Rejestru
rzecz potrzebná w nich lártwić náleże : potrzeba iest abyś
sobie ná kártách liźbe položyl / poczyniwszy od tych dwu
kárť o Rekoymniach / áż do końca tychże Artykulów Prá-
wa Máýdeburskiego / tak / iżby ná pierwszey kárcie o Re-
koymniach stała liźba / 22. ná drugiey 23. Potym ná dru-
gich porządkiem swoim/ 24. 25. 26. etcet. áż do ostatniey
kárť / ná której ma byđ liźba / 64. ánie 62. A to dla przy-
czynienia onych dwu kárť potrzebnych / o Rekoymniach.
Druga / trzeba wiedzieć / Ponieważ te Ksiáżki troie / nie
iednego czasu są Drukowane / każde máią dokóńczoną
swoie liźbe kárť / á pospolicie ie noszą spólem wwiązane /
porządek ná przodku / potym Artykuly / po Artykuloch
Postępek Sędów ná gárdlo : tak / iáko by iedné Ksie-

Do Czytelniá.

gi były. iákóž zá iedné slušnie moga byđz poczytáne.
Albowiem wšyſtki tu Mieyſkim Sadóm iednáko nale-
žá: á poniewaž té troie Książek kožde z nich / ſwoie lic-
be kart zámkniona máia: uczynilem též troie mieyſce w
tym Reyeſtrze / ná kráiu kart między liniami / w których
mieyſcách liczby ſą połozone. Piérweſe liczby w piérw-
ſzym mieyſcu między dwiema liniami pod ſłowem / Porz.
połozone wioda do Porzadku. Wtóre / pod ſłowem Arty.
do Artykulów Prawá Maydeburſkiego. Trzecié pod
ſłowem Ceſár. do Artykulów Praw Ceſárſkich. A gđzie
ſie tráfi rzecz iáka / o której ſie we wšyſtkich troich Książ-
kách zmiánka czyni: tam též we wšyſtkich trzech miey-
ſcách liczby przeciw ſobie ſą połozone / które one rzecz we
wšyſtkich troich Książkách pokázuia. Ná oſtátek / to
przypomnieć nie wádzi / iż w niektórych Reyeſtrzech / ácz
ſie to wiece nájdnie / iže liczby nietylko karte / ále y ſtro-
ne karty / y wiersz wkázuia / y rozmaite do tego znáti kła-
dą / które / to poczatek karty / to ſrodek / to koniec pokázu-
ia. Tu niechcialem ſie tak zbytnim wkázywaniem bá-
wić / częſciá dla tego / by ſie inne liczby potrzebne nie bá-
zo potrzebne nie mieſzaly: częſciá / iż Czytelnikowi
niezawádzi / gdy ſukáiać iednéy rzeczy / która by ſie ná ie-
dnym wierszu / albo ná dwu nájdowála / przeczyta ſobie
et ſequentibus lepiéy rzecz póymie / y co drugiego ſie
przy tym doczyta. Pracey tedy moiey / ieſlić ſie
zda / láſkawy Czytelniku wzyway / áž pan
Bóg co wietſzego zdárzy. Z tym
cie pánu Bogu po-
ruczam.

Slowa

Słowa prawne w rzeczy
sobie podobne / tu dla tego potożone :
iż iesliby kto ziednego słowa w Repe-
strze / rzeczy sobie potrzebney nie na-
lazł / aby w drugim temu po-
dobnym szukał.

Rząd / Sedzia / Pan / Burmistrz / Ráycá /
Wóyt / Przysiężnik.

Duchowny / Ksiądz / Káplan / Kleryk.

Cittatio, Pozew / Pozwáníe / Przypozwáníe /
Roku naznaczenie / Przyciągnięcie ku prawu.

Termin, Rok / Czas / Dzień do prawa nazna-
czony.

Actor, Instigator, Powód / Skárżacy / Żalu-
iacy / Soldziacy / Powodna strona.

Reus, Citatus, Pozwany / Obwiniony / Obża-
łowány / Odpór / Odpowiadający / Bronią-
cy sie. Respondent, Stroná pozwana / Od-
powiedna / pars conuenta.

Żalować / Czynić prawem / Prawem poste-
pować / Soldzować / Instigować.

Procurator, Ferendarius, Mandatarius, Rze-
cznik / Sprawca / Obrońca.

Słowa prawne.

- ¶ Plenipotencya / Prokuratorcy / Mandatum /
Moc / Poruczeństwo / Vmocowanie.
- ¶ Legale impedimentum, Pomocna przyczyna /
Przekaza stania ku prawu. (włoka.
- ¶ Dilacia, Translacia, Odkład / Odwłoka / Prze-
- ¶ Arest, Sequester, Zapowiedź / Szyperunk / Ha-
mowanie wrzędne / Imowanie sie rzeczy.
- ¶ Propositia, Skarga / Żaloba / Dobrowolne
zjawienie / Luprunk / Główna żaloba.
- ¶ Actia, Process, Controuersia, Spór / Piza /
Swary / Kłopoty / żaloba z odpowiedzią /
Postepok sprawy.
- ¶ Reformatię, Oprawy / Przestrzeżenia rzeczy
potrzebnych w prawie.
- ¶ Exceptio, Wymówka / Odezwanie / Wyicie
z prawa / Wybicie / Obmowa / Przekazka.
- ¶ Wyznanie / Zeznanie / Dobrowolne powie-
dzenie (dzictwo.
- ¶ Potomek / Dziedzic / Syn / Potomstwo / Dzie-
- ¶ Imienie / Dobra / Kamienica / Dóm / Folwart /
Budowanie / Possessia / Maitnosć nieru-
choma / stoiaca.
- ¶ Spadek / Bliskość / Puscizna.
- ¶ Oyczyzna / Macierzyzna / Dziadowizna / Ba-
bizna / Strykowizna.
- ¶ Bliski / Krewny / Przyiaciel / Powinowaty /
Przyrodzony.

to rzeczy sobie podobné.

- ¶ Zapis, Minuta, List Urzędny / Munimenta, Documenta, Probationes, Dowody.
- ¶ Chyrograph, List / Karta własney ręki / Pismo własney ręki / pod Pieczęcią własną.
- ¶ Sposób / Oblit / Wymówienie Conditio, iá-
- kto mówią / pod tym sposobem / Oblitiem /
condycya / etc.
- ¶ Creditor, Wierzyciel / Wierzacy / Pożyczający.
Łacinnicy tym słowem Creditor, tego pospoli-
cie nazywają / kto wierzy pieniędzy / albo pożycza.
A tego kto winien / zowią Debitor. Polacy w
tych nazwiskach / różnice nie chowają / y dla te-
go tym iednym słowem / Dłużnik / nazywają y
tego kto winien / y tego komu winno : y mówią
tak pospolicie o dłużniku zmarłym / na którego sie
majątność rzuca / Rzucili sie na iego majątność
dłużnicy. A onoby przystoyniey mówić : Rzucili
sie Credytorowie / albo Wierzycielowie. iedno iż
Wierzyciel / słowo Polakom nie bázko zwyczaj-
né : przeto tego kto wierzy / nie Wierzycielem / ale
Dłużnikiem / to iest / tego komu dłużno / mianują.
- ¶ Żona / niewiasta / białagłowa / matka / wdowa.
- ¶ Gerada, Parapherna, Vtenfilia, Rzeczy ku wbio-
rowi a ochedostwu Niewieściemu należące.
- ¶ Cibaria, Sniedné rzeczy / Potraw / Pokarm /
Żywność domowa / Strawa.

Creditor.

Debitor.

Wierzyciel.

Pan.

Słowa Prawne

- ¶ Pan/ Sluga/ Myto/ Zaplata.
 ¶ Obrażony/ Ranny/ Skluczony/ Zbity/ Zetrwawiony.
 ¶ Zgoda/ Uгода/ Pokoy/ Jednanie.
 ¶ Niemoc/ Choroba/ Bolesć.
 ¶ Lekarz/ Barwierz/ Chirurgik.
 ¶ Sromocenie/ Zelzenie/ Hanbienie/ Laianie.
 ¶ Kradziestwo/ Zlodzieystwo.
 ¶ Zloczynca/ Zabijacz/ Niezoboyca/ Gwaltownik/ Morderz/ Wiezien.
 ¶ Dekret/ Sentencya/ Urtel/ Skazanie/ wyrok
 ¶ Appellacya/ Mocya/ Odezwanie/ Ruszenie
 Do wyższego Sedzięgo.
 ¶ Fant/ Zaklad/ Zastawa/ Istota.
 ¶ Gleyt/ Zelazny list/ Przywilej/ Wolność/ List
 wolny/ Obrona pańska.
 ¶ Jsciec/ Zastepca/ Zachoyca.
 ¶ Bestya/ Bydle/ Zwierze.
 ¶ Podwoyski/ Wozny/ Sluga vrzedny/ Opiawca/ Ceklaz/ Præco, Ministerialis.
 ¶ Kat/ Hecel/ Mistrz/ Executor iustitiæ.
 ¶ Hæretyk/ Odszepieniec/ Bluznierz.
 ¶ Posluszeństwo/ Kabat/ Zakrata/ Wiezienie/
 Grzymka/ Izdebla/ Szatlawa/ Sztoł/ Ciesmnica/ Kazn/ Kloda/ Sadzawka/ Bylina.

Keyestr

✱ ✱ ✱

Księga do Porządku y do Artykułów Prawa Nymdeburckiego / y Cesarzkiego.

✱

¶ Pierwsze liczby w pierwszym miejscu między dwiema liniami / pod słowem Porz. położone / wka-
zuja do Porządku. Wtóre / w drugim miejscu / pod
słowem Artyk. do Artykułów Prawa Nymdebur-
ckiego. Trzecie / w trzecim miejscu / pod słowem
Cesar. do Artykułów Prawa Cesarzkiego.

A.	Porz.	Arty.	Cesar
Akolit z siostrą równo Gerade bierze.			
Akolit / patrz w słowie / Sak.		vi.	
Appellacya co jest. Appellaciię czas. do	xviiij.		
ktąd ma bydź Appellowano.	xviiij.	clij.	
Appellacye nie potrzebne in Accessorijs	tamże.		
decretis.			
Appellacyam niepotrzebnym iako za-	tamże.		
bieżąc.			
Appellacya iako ma bydź spisana.	xviiij.		
Appellacya póki sie nie skonczy / nie stro-			
ny w téy rzeczy nie mają poczynać.	Cij.	2.	
Appellacya od których Sedziów nie	tamże.	2.	
idzie.			
Appellacya w sprawie o gardło / iako mo-	Cij.		
że bydź.			

A

Appel

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Apellacya gościnnym prawem.	Xcviij		
Apellować każdy winien zarązem od skazania obciężliwego.		2.	
Apellaciię kto nie wniesie na dalszym dniu/ co traci.		2.	
Aptekarze Truciny nie mają przedawać bez Urzedu/ pod przysięga.			X.
Arest / Arestowanie konia y innych rze- czy.	Cviij. CXI.		
Arest winien każdy przysięć.	CX.		
Arest pierwszy / Arest posledni / który le- pszy.	tamże.	Xvi.	
Arest na kogo nie ma bydź dopuszczon / a na kogo dopuszczon.	Cviij.		
Arest / patrz o tym dobrze sierzcy w Re- yestrze na Tytuly.			
Ascendentes / osoby wzgórze idące / co są.	CXvi.		
Arbor consanguinitatis.	CXij.	j.	
B.			
Baba / to iest stara matka / także Mat- ka / Ciotka / kiedy mogą żalować w Sądu.		xxvij. xxvij.	
Bełarci czemu nie mają krewnych po Oycu.	CXij.		
Białogłowy co dzieci porzucają / iako karać.			Xlij.
Białogłowa / patrz w słowie / Ties- wiaśta.			
Bydle zastawne kiedy zdechnie / czyja szkodą.	2Xv.	xxvij.	
Bliski będąc do Imienia gdy milczy przy rozdaniu / co traci.	Xlij.	xi.	
Bliskość w Spadkach.	CXv.	j.	
Bliskość / patrz w słowach / Imienie / Dziedzictwo.	CXvi. CXvij.	ij. ij. v.	

Keyestr do

Bliskości podług osob ná dól / wzgórie /
y pobocznie idących.

G Bliskości swojej iesliby sie kto zá
mieškal vpoiminác / wedle darwności
opisanych / wymawiając sie niewiádo-
mościá Práva / iž nie rozumiat aby to
nañ przypędz miało právem. Takz nie
wiádomościá sobie nie pomoze / koždy
winien Právo svoje wiedzieć: Jus suum
vnusquisque scire tenetur. Niewiádo-
ściá o smierci przyiáciela swego / po któ-
rymby miał spadek brác / moze sie wymó-
wić. A po Roku y po šesći Tiedziel
moze o spadek czynić. Speculo Saxo-
num lib: j. arti: 28.

Bluźnierzá karání.

Brát / kiedy bráćtey y siostróm przy v-
miera.

Brácia z pulbrácia / iáko spadek bio-
rą.

Bzemienna niewiásta o zloczynstwo iá-
ko ma bydz karána.

Bzemienna niewiáste (vczy Právo
Boze) iesliby przed czásen poroni-
lá / á nie przystáby ná nie smierc:
tedy ten wedle nálažku mezá iey be-
dzie karan : ku której rzeczy Jedna-
cze bydz máia. Ale iesliby ná nie
smierc przystá / zdrowięzá zdrowię dáć
muši. Exodi 21.

Bzemienna / pátrz rošlowie / Žóná /
Niewiásta

Budováníe Imienia zastáwného / dlu-
žnik odkláda kiedy wykupuie.

Budováníe spólne z sasiádem.

A ij

Budo-

Porz. Arty. César

CXij.

xxv.

ij.

Cxvij

CXXv Xlvi.
138.

xxvij

Xl.Xli

Keyestr do

Porz. Nity. Césár.

Budování ná cudzym gruncie / zá grun-
tem idzie / iáko sie rozumie.

Budování / patrz w słowie Dóm / J-
mienie.

Burgrábsti Sad kiedy bywa / Pozywa-
nie / Gáienie / Wywołanie.

Burgrábsta winá.

Burgrábsti Sad odwołoti nie ma.

Burgrábstiego wielkiego Sadu sprá-
wy.

J Burgrábsta winá / to iest groszy 40.
nie zá co innego ma bydz brána / iedno
zá té wystepki. Kiedy kto od času wy-
wołanego Sadu wielkiego vbíe albo v-
ráni kogo / przed Sadem dwie Tiedzie-
li. Kiedy kto pozwarowy kogo / sam nie
stanie. Kiedy pozwany do Sadu nie
stanie. Kiedy kto przeciw vczciwosci
Sadowey wystapi / iz kogo v Sadu fro-
mornemi slowy nátedzie. Zálobe albo
spráwe komu v Sadu wolaniem / láia-
niem / zgielkiem popedliwemi slowy / y
innemi krzywdami albo sposoby prze-
kázi. Kiedy sie przeciw obwołanému
rozkazaniu zachowa / które z rozkazania
stárhého Przysieznika bywa piérwey
niž sie spráwy v Sadu začna / to iest /
iesli kto ná kogo žaluje w téy spráwie kó-
ra ná wyložonym albo porocznym Sa-
dzie začal. Jesli o dlug po vmár-
léy rece pozwal. Jesli o summe inniey
sa / niz winá Burgrábsta niesie. Jesli
którhého z láwnikow ná ten czas ná Sa-
dzie siedzacého dal pozwać. Jesli bez
dozwolenia Burgrábie od Sadu od-
stapi /

xxxiij.

xxxiij.

xxxiij.

xi.

xxxiij.

xxxiij.

xxxiij.

Ali.

Keyestr do Porz.

stąpi albo zaś nie dziękując przystąpi. Jeśli dług iaki za-
płacić zapisz pod winą Wielkosądową / a zapisowi do-
syc nie uczyni. In summa: O ty występkę Burgrabska
winą własnie ma bydz brana / w których sie nieuczciwość
albo nieposłuszeństwo przeciw Sądowemu rozkazaniu
pokazuje / które Prawo nazywa Tumulta indisciplina-
ta. i. insolentias inobedientiam. Spec: Sax: lib: j. ar-
tic: 59. Jure Municip: 16. in Textu et in Glosa.

Inne wysztki winy / albo pytania na winy / nie są winy / a-
le plottki a łapaczki Prokuratorskie: które nie tylko w Sa-
du Burgrabskiego / ale y w innych Sądow zwykli czynić
chcąc sie Sądowi przypodobac / albo ubogiego człowie-
ka z gniewu ku szkodzie przywiezdz: iako to wiec pytaia /
Ależ niepokupil / iz Roku niedowiodl: Ależ niepokupil / iz
na mie lupunkt wydawa / a nie iestem pozwany: Ależ nie
pokupil / iz wszedl do kół nie spytawszy: Iz sie wiernę-
go dotknal: iz sie rosmial: iz pyta czego nie ma pytać:
iz Soltysa piérwę pomienil / niz Burgrabię y inne tym
podobne łapaczki / dla których wbody ludzie sprawiedli-
wości swojej dochodzić niesmieia. Jeśli kto żaluje
nie pozwawszy / tedy pozwany nie na wine pytać ma / ale
wolności od Roku. A Sad też tak ma skazac: Gdyż po-
wod nie dowiodl Roku / tedy pozwany ma bydz od Roku
wolny. Jeśli pozwany przed odpowiedzią pyta / czego
nie ma pytać / tedy Powod nie na wine ma foldrowac /
ale ono pytanie zbiciac. A Sad też tak ma skazac: Iz to
pytanie nieysca nie ma / ale winien pozwany daley po-
stepowac / winien odpowiadać / etc. Nie hnet win
skazowac. To wysztko na rostopności Ławników nale-
ży / którzy Ortele wynayduia / a Burgrabi ie powiadaię.
Tak wiec też y na Burgrabi y na Soltysie należy
Jeśli sie Ortel ławników niesłuszny zda / wponniec ie / a
niesłusność rozwiezdz / aby sie w tym pilniey rozmówili.
Wo wyszscy społem Sad Boży / a nie swoy sprawuia.

A iij Burmistrz

Keyestr do

Burmistrz z iednym Raycą kiedy o gár-
dło przychodzi.

Burmistrz / patrzą w słowie / Sedzia /
Rayce.

Porz. Arty. Césár

Lv. ij

C.

I Capitis diminutio / iest poniżenie
człowieka / albo odmienienie w inny stan.
Vezeni w Prawie / pisa takie poniżenie
albo odmienienie bydy troiatie : Włas-
wieksze / Szrednie / najmniejsze. We-
dle troięy ozdobności / która każdy po-
czciwy na sobie niesie / iż iest Jámilięy
albo rodu zacnego / Przytaciot znacznych :
iż iest w tym Miescie / w tym Prawie /
iż w tēy wolności. To troie gdy kto
utrąci / iż go od Miasła odkaż / wol-
ność mu odeyma / Jámilia go od siebie
wytłaczy / albo go z ziemie wywołaią : ta-
kiego nazywaią bydy in maxima capitis
diminutione : iuz taki iest iakoby umar-
ły / maitność tego bierą / przeciw temu
żaden czynić nie może / ani on p. przeciw
żadnému dłużnikowi. Wyizwshy iesli
by mu kto co na żywność oddał / o to mu
Prawo czynić dozwała / moc nad dzie-
ćmi utraca / Spadku nie bierze.
A iesli kogo na czas od Miasła odka-
ż / przy wolności go przedsie zachowai-
ą : tu nazywaią mediam capitis di-
minutionem / która przy sobie mało nie-
takiego skutku przynosi / iako y Maxi-
ma capitis diminutio. A kiedy kto
Miasła / Wolności / nie utrąci / iedno
tylko nieiatą odmiatę z poniżeniem /
albo

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

álbo vřtkodzeniem weźmie / iř sie komu
pod pořluřeniřtwo poddat / w któřym
piérwéy nie byl / álbo go z máietnořci
odpráwię / álbo go kto weźmie zá syná
w ťwoie pořluřeniřtwo : To zowę / Mi-
nimam capitis diminutionem. Táki
zořćie przy ťwoéy poććiwořci / przy V-
rzedzie / przy ťwoym Práwie.

Czary / Czárnořćieřtwo / máię byđz V-
rzedu zápowiedziáne / karáne.

Cechowé řchadzki tu czemu byđz máię.
Cechow pořwinnnořć tu Rádzie Niey-
řćiey / pátrř téř o tym w Keyeřtrze ná
Tytuly.

Cechowie / pátrř w řłowie Rzemieřlnicy.

Cetlarze / czemu w řelżywořci v ludži.

Cetlarz gdy zabije złoczyńce iáwneęo /
řmierci wolen.

Cetlarřka beřpiećnořć.

Cieřle winni ognia bronić.

Chle w řwini iáko daleko ma byđz od ř-
řadá.

Chćenie zá weřynek řiedy ma byđz po-
czytan.

Czynřu pláćenie / pátrř w řłowie / Wáieř-
mmk.

Cyrográřfu wářnořć.

Cyrográřř záđzierżány po czářie zá-
platy.

Cyrográřfu řtoby ťie przyat / iáki do-
woó.

Cyrográřř / pátrř w řłowie / Piřino wla-
řney řeki.

Chorobá wymarwia od řadu.

Collaterales / poboczne ořoby w bliřko-
řci / co řę.

Crimi-

XXiiij
támže.

XXix
cxxxviij

Lxi.
xli.

Lxxv

Xvi.

Lij.

CXvi.

Li.
i.

Xij.
Xviij.

xxxiij.

Xlv.

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

Criminales actiones Appellácię nie maia. A kiedy maia.

Cij.

Crimen laesae maiestatis eo iest.

C r r o

¶ Wytempné przeciw Królowi / albo Rzeczypospolitey / Prawo na gardle karze. Wszakże rozmaite śmiercie wedle rozmaitych wytempków / y rozmaitych Statutów : niekiedy mieczem / niekiedy ogniem / niekiedy cwiertowaniem. Ale iesliby sie kto spiknął / zbuntował / na osobe Królewską / tak iżby ztąd śmierć przyszła / taki dla wielkości wytempku / osobliwym takim sposobem / okrom wstaw opisanych / srożę ma bydź karany. A którzyby sie spiknęli przeciw zdrowiu / sławie / albo pożytkom Królewskim / obiażwiając nieprzyjacielowi Pana swego tajemnice / wola staranie / obrony / niemożności / postanowienia / sprawy : tacy cwiertowaniem bywaia karani / y zabranie Imienia na Króla. Także y ci maia bydź karani / którzyby co takiego przeciw Senatowi / Rządzie Królewskiemu poczynali. Quoniam Consules / Senatores / Consiliarii / sunt pars corporis Principis. A nie tylko ci bywaia karani / którzyby tak przeciw Maiestatowi Królewskiemu występowali / ale y ci którzyby tego rządu / albo takiego sprawę dopomagali : y owsem dzieci po takich rodzicach spadku nie biorą / wszystkie ich majątnosc na Króla zabierają / tylko ich przy gardle zostawiają / iesliby o onym spiknieniu nie nie wiedzieli : bo iesliby wiedzieli / a tego nie obia-

Keyestr do

Porz. Arty. Cesar.

nie obiaiwili : tedy takze iako y glówni
buntownicy bywają karani.

Ná koniec taki to iest wielki występ / iż
w nim nie tylko czynek / ale y wola
karza / zwłaszcza gdyby ona wola z iá-
kiego zwierchniego czynku iáwna by-
ła. Al iesliby kto takowé buntowniki /
sam w tym piérwéy bedąc / wiernie ob-
iawil : takiemu występ iego bywa prze-
puszczon. Ná to / Cierniasty któreb-
sie takiego występu dopuscili / czary ál-
bo truciźna / takie ciežey niż mężczyźná
bywają karané / záwždy ogniem.

Pise Iodocus Damuderius in Práxi re-
rum Criminalium / Cap: 62.

Cudzołojniká mąż wżony może zabić.

Cudzołojnicy ná gárdle mają bydź kara-
ni.

Cxxxi rrr.

Cxxxi.

Dawność w meżobóystwie / która iest.

Dawność o stojące / leżące / ruchomé /
Imienie.

Dawność Gerady y Zergewetu / iest rok
y šest niedziel. Specu: Sapo: lib:
1. Artic: 28. Wyiaowsyby dziedzić byl
w wiezieniu / álbo ná pustudze Rze-
czypospolitéy / álbo ná pielgrzymo-
waniu / tam dawność nie ma miey-
scá. co sie rozumie nie tylko o Gera-
dzie / ale o wszystkich rzeczách rucho-
mych.

Dawności które rzeczy niemają.

Dawność temu co po służbách chodzi /
po rzemieśle / co w cudzych ziemiách
byt.

B

Daw

Cxxviii

Xij.

rij.

tamże.

Reyestr do	Porz.	Art.	Cesar
Daromość sieroty o Imienie przedane przez opiekuny.		xxxij.	
Daromość sprzedania Imienia.	Xliij.		
Dekret / pátz w słowie / Ortel.			
Descendentes / osoby na dół idące / co są.	Cxx.	i.	
Deposit / pátz w słowie / Schowana rzecz.			
Diffinitiva sententia / co iest.	Xcvi.		
Dłużnik czym piérwéy dług płaci.	(Xliij.		
Dłużnikowi czas płacenia opisany.	(Ciiij.	rv.	
Tá dług rozmaíta odpowiedz / y wedle odpowiedzi rozmaíte Piárwo / Odwód / Dowód.		rvi.	
Dłużnik gdy winien zapláte / ták odcho- dzi / iáko Powód dowodzi.	lxxxiij.	rv. rvi xxij.	
Dług zmarłego kto winien płacić.		iiij.	
Długu ze gry nie sądzi.	xiij.		
Długi po zmarłym / które piérwéy máia bydź odprawione.		rv.	
Dług meżów. żoná za rekoienstwem kie dy winná płacić / kiedy nie winná.		xiij.	
Dłużnik fány płacąc / przysiądz winien / iáko pieniedzy nie ma.		támże.	
Dłużnikowi gdy przy długu odwód idzie.		rv.	
Dłużnik kiedy długu przéc nie może.		rv.	
Dług kiedy piérwéy idzie / niż wiáno.		támże.	
Dłużnik pozwany nie osiády winien sie reczyć.		támże.	
Dłużnik nie máiąc czym płacić / ma isódz do więzienia.		rvi.	
Dłużnikiem sie kto stara / rozmaitym o- byczáiem.	Lxvi.		
Długów rozmaíte płacenie.		rvi.	
Dług po umarłym recz.		xx.	

dobro:

Reyestr do

Dobrowolné przysięcie do Sądu w gwał-
cie / iako pomocné.
Dobra / patrzą w słowie / Imienie.
Dóm / patrzą w słowie / Imienie / Budo-
wanie.
Dóm cudzy ktoby skąził czasu ognio-
wéy przygody / winienli co napra-
wiać.
Droóg wolność : droga iako ma bydz fę-
roka.
Drzewo krewności / wykład iego ku ro-
zeznaniu bliskości spadkow.
Dowody Prawné opisane.
Dowód o kradziestwo.
Dowód na té co przechowywają zło-
dzieie.
Dowód na tych co ogień zakładają.
Dowód przeciw Czarownikóm.
Dowód na zdrajce / y inné zloczyńce.
Dowód y odwod po zmarłym dłużni-
ku.
Dowód o Imienie stojące / o Dziedzic-
two osiedli czynić mają.
Dowody dla czego bywają.
Dowód brzemienia po zmarłym mezu /
iaki ma bydz.
Dowód który napewnieşy.
Dowód na zabicie w obronie.
Duchownych zachowanie.
Duchowni kiedy winni odpowiadać
przed Świetłkim Sądem.
Statut Koronny vczy / Kazimierz in
Visl. 1368. Gdyż wedle pospoli-
tego Prawa / każdy winowáyce swo-
iego winien szukać w Prawie iego.
B ij Tedy

Porz.	Uity.	Cesár
Cxxxv cxxxvi		
	Xlq.	
	Xlvi.	
Cxiiq.		
Lxxx.		x. xi. xij.
		tamże. xij.
		tamże. xij.
	xxij. xx	xxq.
	xxij. xix	
	xix.	
	vij.	
	xx.	
	xxiiij.	
xxx.		
Lxxvi		

Reyestr do

Porz. Arty. Césár

Tedy iesliby kto w Prawie Niemie- ckim mieyskim przeciw swoiemu wi- nowacy czynil: A winowacya też przeciw iemu chciał zarazem żało- wać / nie może go tam pociegac: Ale go także / bedzieli chciał / może w Pra- wie tego szukać.			
Dział między bracia iaki / patrz w sło- wie Brat.		ii.	
Dziecie o meżoboystwo licy bywa ka- rané.	Cxxv Cxxvi		
Dzieci rodzące sie na kstat bestiy / maia bydz straconé.	Cxxvii		
Dzieci z nieslubney / kiedy biorą równo spadek z dziecmi slubney.		ij.	
Dzieci kiedy rodzicom przynimieraja.		ii.	
Dzieci kiedy niemasz / ani bracię / ani siostr / kto spadek bierze.		tamże.	
Dziecie gdyby matka stracila / iakie kara- nie / y badanie.		9. 49.	
Dzieci rodzące sie przed czasem w mał- zenstwie / albo po smierci oycowstiey / iakie Prawo do oyczyny maia.		vij.	
Dzieci o występ / nie maia bydz na gar- dle karané.	Cxxv. Cxxvi.		
Dziecie ktoby zabil / iaka nagroda.		Cxxv.	
Dziecie ktoby ubil miotla za występ / al- bo wrwal / nie nie winien.		tamże.	
Dziecie gwałtu nie czyni.		tamże.	
Dzieci kiedy winny Oycowstie Dlugi placic / kiedy niewinne.		tamże.	
Dziedzic po zmarłym Dlužniku / iako przysiega.	Lxix.		
Dziedzic oycowstiego Imienia nie w- zdanego bliszy dostac / nizby mial wzdac.		Xij.	

Dziedzic

Reyestr do

Porz. Arty. Césár.

Dziedzic po zmarłym Dlužniku kiedy
dwoiako dług płaci.

Xv.

Dziedzic o kradzież Oycá swego / kiedy
winien odpowiadać.

XXIX.

Dziedziczne Imienie / patrz w słowie /
Imienie.

Dziedzic / patrz w słowie / Potomek.

Dzierżawca rzeczy / bliszy do przysięgi /
niż ten co ię dochodzi.

CIX.

xxxvii

xi.

Dziedzic gdy chce puścić Imienie zmar-
łego / co czynić ma.

Lix.

Dzierżawca Imienia / bliszy dorozdżić
kupną / niżli przedawca przacy sie prze-
dania.

támże.

Dzierżawca nie może bydz ruszon z Imie-
nia / aż prawem spárty.

támże.

Dzwonek Mieyski ma bydz w dobrym
opátreniu.

XXvii

R.

Exceptiones / wybicie albo wyiecie z
Prává rozmaite / z strony osób / y z
strony rzeczy.

XXXiiij

Excepcie po Odpowiedzi nie idą.

támże.

Excepciy pożytek.

lxviiij.

Exekucya / to iest z Prává skutek rzeczy
osądzoney / iako ma bydz.

Ciiij.

Exekucya które rzeczy przekazuje.

támże.

S.

Falszowanie Monety rozmaite / y Kara-
nie za falszowanie rozmaite.

xxxviiij.

Falszerza takiego ktoby w domu chował /
co traci.

támże.

Falszowanie miary / lościa / wagi / fun-
tów /

XXXi. támże.

B iiij

tów /

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesár
tów / towarów.			
Śalsywie ná kogo stárzacy / co ciérpi.		xxij.	
Śalsywych swiádków kárání.			xxi. xxij
Śalsywe kóstki v kogo náydá / iáké ká- ránie.		Lv.	
Śalsowání listów nie ma żadnéy dylá- ciey / zárazem znay álbo przy.		Xlv.	
Śánt / śántowání przekonánego Prá- wem.	Lxiiij.		
Śántu wykupienie iáko rychło ma bydź.	Lxv. cvi		
Śántu isćiec nie płáci / gdy mu z przygo- dy zginie.	Lxv. cv		
Śánt ma bydź wrócon nie nákázony.	Lxv.		
Śántu pożytek ma isdź ná główną sum- me.	Cv.		
Śánt iáko od Dlužnika otrzymác w dlu- gu.	Cvi.		
Śánty kto ma śácować.		xiij.	
Śántu gdy ku plăceniú nie dostawa / co czynic.		xv.	
Śánty gdy Dlužnik płáci / Wierzyciel ma obietác co chce. Spec : Saxon : Ar- tic : 39. Lib : 3. habet optionem inter omnia bona debitoris.		támże.	
Śánt / pátrz ku temu słowie / Zastává : y w Keyestrze ná Artykuly.			
Samosi libelli / ksiáżek ku czyiemu osta- wieniu nápisane / y kárání o tákie li- sty hániebné.			xxxvi.
Táké písania názywaia Lácinnicy / chartulas / literas diffamatorias / sche- dulas detractorias / hániebné listy : kór- ré ná słownych miéyscach ná drzwiách przyłéptáia : Albo po vlicách / po kár- czynách rospuszcáia : Albo spiéwaia / ktoiemí			

Keyestr do Porz. Arty. Cesar.

Którými cudzą dobrą sławę szarpała. Takiich Prawo ka-
że na gardle karać / y tych którzyby takie listy znalazły
dlugo chowali / nie zdiapali / albo nie spalili / ale na ia-
wność przeciw komu wydawali. Abowiem / którzyby ta-
kie pisanie na iawność znalazły wydawali / iest w tym
podezrzany / iakoby to pisanie sam złożył / albo złożyć
kazał / a wskazywał sie iakoby ie znalazł. W tym wszyst-
kim taki bywa podezrzany / iesliby sie nie wywiódł swia-
dkami którzyby przysięgli iż on przy ich obliczności taki
hániebny list znalazł / y przed nimi wskazał.

¶ Takie listy ktoby składał / albo pisać rozkazał / albo
ie rozkazywał / o rzeczach głównych a prawdziwych / ch-
cąc ich dowieźć / taki nie będzie karania winien. By ten
jedno dowód w Sadu uczynił: abowiem krom Sadu /
nie godzi sie nikogo osławieniem / ani winowaniem / na
dobrą porwieści naruszac. A iesliby na takim liście nic
takiego nie było głównego / co zową Criminale / tedy
ten co pisał / albo pisać rozkazywał / albo rozkazywał /
(nam talis aut est scriptor / aut dictator / aut emulga-
tor) ma być karan nagrodzeniem takiej summy / ileby
ten osławiony przysięgał / aby tak na dobrą sławę miał
być uszczerbion. potym napraniem dobrej sławy tym
spojobem / iż co pierwey dobrą sławę tego obraził / po-
mógł / aby zaś chwałę / zalecaniem naprawił / y wywys-
zył przez pisanie przeciwne / z osławieniem swóiego
zmyślonego kłamstwa / y z opowiadaniem / iż tego nie-
winnie obraził.

¶ Tu około takich hániebnych listów / nie sie tym nie-
wymowi / y owsem żadney różności niemają / choć sam
napisał / a napisałszy / swą wolą / albo z rozkazywania czy-
tego wydał / albo z rady albo naprawy drugiego / choć
prawdziwemi / choć zmyślonemi imiony / by tylko znac
z przez te zmyśloné imioná osoba obrażona była. Tę
nie będzie wymowką / choćby sie powiedziało tego znac /
albo nie znac / którego obraził. Ale ten któryby taki há-
niebny

Reyestr do

Porz. Akty. Césár.

niebny list nálażł / coby sie ná starwe
przełożonych álbo Rzeczypospolitéy ś-
ciagał / álbo ná Spráwy ná Wzredzie
bedących / dobrze wdziała / y nic nie wy-
stąpi / iesli nálażby go nikomu innému
nieodnieść / iedno przełożonym / álbo ich
wzrednikóm / mądrze á potajemnie.

Pise Iodocus Damoderius / in Prá-
rerum Criminalium / Tit : de diffama-
tione per libellos Cap : 125.

Ferie / dni wolné od praw.

Ferie / kiedy mieysca nie máią.

Forma Listu przy Appellácii do wys-
szego Prawa / do Szesći Miasł / do
Króla.

Forma zapisu powołania.

Surfanci skolni / miasto Pisarza godné-
go / w Miesćcie škodliwi.

G.

Gáienie Sądni iáto bywa / y iátkoby mia-
ło bywać.

Gáienie Sądni Komisarskiego
Szesći Miasł.

Gdy Komisarze Szesći Miasł zászieda
mieysce swoje ná Zamku Brátowstini /
y przy nich Podstarości Brátowstini /
mieysce Starosty trzymáiący. Na-

przód Burgrabiá ták zásznie rzecz / mó-
wiąc do Saczánów.

Gdyż dzień dzisieyszy náznáczony iest
Sądowi Komisarskiemu szesći Miasł /
wprzywileiowanému / pytam was Pa-
nowie Saczanie / czási już iest ten sąd
Komisarski szesći Miasł wprzywileio-
wany,

Lvi.
támże.
c.ci.cij

L.
xvi.

xxxiij.
Xli.

xxix.

Kexystr do Porz. Mity. Césár.

wány zagaic wedle Práva y Przywileiow : Odpowie
 staršy z Saczanów: Pánie Burgrabiá/pánowie Komis-
 sarze šesći miast / gdyž ná dšisiešy dzień Sad ten Ro-
 misarški šesći Míast vprzywileiowány przypadt / tedyc
 iuz čas iest ten Sad zagaic. Potym Burgrabiá do
 Kázimierzánów rzecze: Pánowie Kázimierzanie / gdyž
 mi čas nákazány iest z Práva zagaic Sad Komisar-
 ski šesći Míast vprzywileiowány / Pytam was / mamli
 temu Sadowi potoy przykazac : Odpowie staršy z Ká-
 zimierzánów : Pánie Burgrabiá / Pánowie Komisarze
 šesći Míast / gdyž čas iest zagaicenia sadu Komisarškieš-
 go šesći miast / tedy tež ma bydz temu Sadowi przyka-
 zan potoy wedle práwa / y Przywileiow pánów Komis-
 sarzow šesći miast. Zátym Burgrabiá ták Sad bedzie
 gait. Gdyž mi z Práva nákazano Sad Komisarški šes-
 ści miast gait / y potoy temu Sadowi przykazac / tedy
 ia ten Sad gait / y potoy przykazuie / Tripszod mocą
 pána Boga wszechmogácego / Króla Jego III. náše-
 go náišnieššého Pána mocą / Pána Starosty mocą /
 Pána Podstarostiego namiestniká iego mocą / moia
 Burgrabška mocą / Pánów Komisarzow šesći Míast
 mocą : ták / iž kožde^o bedzie wolno przystepic / odstepic w
 správách swoich / zachowuiac sic wedle práwa y Przy-
 wileiow Pánów Komisarzow šesći miast. Ten potoy
 koby nárušyl / álbo sie temu Sadowi sprzeciwił : iesli
 słowy / ná pieniaźdzach ma bydz karan : iesli reka / czego
 Bože vchoway / tedy iáko pan Bóg / y práwo / y przywileie
 pánów Komisarzow šesći miast opiéwáia. Táť Sad
 zagaicwšy / rzecze do Bochniánów : Pánowie Bochnia-
 nie / pytam was / iesliu dobrze / y wedle práwa / ten Sad
 Komisarški šesći miast vprzywileiowány zagaíl / y po-
 toy przykazát : Odpowie staršy Bochniánin : Pánie
 Burgrabiá / Pánowie Komisarze šesći Míast / dobrze
 Sad iest zagaiony / y potoy wedle práwa przykazány.
 I Po zagaiceniu Sadu / Písarz Mieyski vedzie czytat
Przywilei

Keyestr do

Porz. Alty. Cesar

Przywilej iawnie który jest Komisarzóm sześci Miaszt od Króla Kazimierzá swietey pamięci dany / iako sie tozdy ná tym Sądzie sprawować ma. A to osobliwie / iż od ich sentenciéy niegodzi sie appellować / ani namniey sprzeciwiać: tylko opowiedziawszy sie / z potora gotowey sentenciéy słuchac / y bez wszelkiego sprzeciwienia iż zá dobre przyjac / pod utracenim gárdla / y statku / sub priuatione rerum et personarum

I Potym Wożny z rozkazania Burgrabie y Podstarościęgo / obwoła w Samku / iż Sad Pánów Komisarzów sześci Miaszt jest zágiatony / który ná dzisieyszy czas ku skonczeniu Appelláciéy przypadt / ktoby miał co sprawować aby sprawował.

Gáienie / pátrzy téz o tym w słowie / Sądowa bezpieczność.

Gerade kto bierze / y niesłusne Prawo o Geradzic.

Gerada co jest y co do Gerady należy.

Gerade dziewka nieodprawiona tylko bierze / wyprawiona nie bierze.

Gerade zastawiona kto winien wykupic.

Gerady od bliskiý Testamentem nie moze oddalic.

Gerade winien mąż opatrzyć / y obrona gdzieby nie opatrzył.

Gerade brat żat albo Alcolith z siostrą równo bierze.

Gerady nie zowa Gerada aż po zmarley biatley głowie.

Gera

Exviij iij.

támże.

v.

támże

v. rrr.

vi.

v.

vi.

támże.

Keyestr do

Porz. Arty. Cēsār

Geradā / pātrz ku temu sierzey / w Keyes-
strze na Tytuły.

I Gleyty / listy / iakić maia bydz dawane.
Gleyty / listy / albo Przywileie kiedy nie-
maia bydz chowane y owsem odrzuco-
ne / napisano Spec : Sax : lib : 1. Arty :
49. in Glosa. Miedzy innemi przypad-
kami / te sa osoblivé. Jesliby kto sobie
w pana Przywilej wyprawil / ktorzy-
by sie chcial wyzwolic od Prawa mieys-
skiego pod ktorym iest / taki nic nie wa-
zy. Jesliby kto sobie list wprosil / kto-
rymby sie chcial wyzwolic od zaczetey
przeciw sobie sprawy przed Sadem / a
pierwey sie sprawa zaczelā niz sobie zie-
dnal / taki nic nie waży. Jesliby kto
Przywileiu swoięgo / albo wolności so-
bie danej odstapil slowem albo wezyn-
kiem iawnie albo potaiemnie / nie nie-
waży. Jesliby na ktorym mieyscu w
slowie byl nakāzony / albo zfalshowany /
tak / izby dla onęgo nakāzenia rzecz sie
mienila albo wārywāta. Jesliby też
Pieczęć zfalshowana byla.

Jesliby sie Przywilej ściągāł na pier-
wszy / a pierwszego nie bylo / tedy ten po-
sledniejszy nic nie waży. Jesliby do
perwnęgo nāznāczonęgo czasu dany / a
czas przemināł. Jesli też iest dany ku
oblizeniu Prawa czyięgo / y w innych
przypadkach tam opisanych / listy nie
wāża. O tym też iest nieco inter Arti-
culos fol : Liij.

Tu trzeba wiedziēć gdyby kto mial
list wolności a byl od tego przywie-

C ij dżion

xxvj.

Liij.

Keyestr do	Porz.	Anty.	Tęsa
dzion ku zeznaniu długu / trzeba iest te- go Creditorowi / aby on Dlužnik odsta- pił swoięy wolności / ile ku tęy sprawie. Bo by ono zeznanie nie nie wazyło / iesli- by Przywileju nie odstąpił.			
Słowy płacenie / pątrz w słowie / Plące- nie.			
Głuchowie z bracia działu nie biorą.		ij.	
Głupstwo w zloczynstwie ma bydź ná baczeniu.			rv.
Goscim kto ma bydź rozumian. Go- scimny Sad.	Xlvi.	rv.	
Goscie przed obcym Sedziem kiedy win- ni odpowiadać / y ná Jarmarku kiedy winni.	támże.	xliij.	Li.
Goscinné odwołoki w Prawie.	Lxxij.		
Goscinnem Prawem Appellacya.	Xcviij.		
Gogranus ná goracym Prawie Ses- dzia.	Xlij.		
Goracé Prawo. Połonanie y Odwód ná goracym Prawie.	xlvij.	xxv.	
Goracého Prawa własności.	xlvij.	xxvi.	
Gospodarz o nie záplacony Czynnś bliższy dowodu.	támże.	xxxix.	
Gospodárska opatrznosc w domu około slug / komornikow.		Lxij.	
Gra Sadu nie ma / y kiedy ma.	Xlij.		
Gracz iest iako zbóycá.		Lv.	
Gwałtowniká lotra w obronie zabie- może.		xxiiij.	
Gwałtu nie czyni dziecie / balony / iedno kto rozum ma.		xxxv.	
Gwałtowniká Szlachte imać może / y ia- ko sie z nim Mieyski Orząd / podług Statutu sprawować ma.		Lviij.	
Gwałt		Lviij.	

Reyestr do

Porz. Nity. Césár

Gwalt kiedy ma bydz rozumian / kiedy nie gwalt.

xxvi.

Gwaltownik niewiasty / albo dziewki / iako ma bydz karan : y gwalt cierpiaca / iako sie ma sprawowac.

Lix.

viiij.

Gwaltowne wniesienie zony / nad wola Nleza / Dziewki nad wola Rodzicow.

xxviii.

Gwaltownik y w dzien swiety ma bydz szdzon.

xxiiij.

Xlv.

Gwaltem Imienie komu bioracy / co traci.

xxvi.

Gwaltem wybity z Imienia / ma bydz naprzod wrócon do Imienia.

xxv.

Gwaltownik na rekonie nie ma bydz dan.

támže.

Gwalt dawności niema.

xxvi.

Gwaltem co kto bierze z omylki / iaka nagrode winien. Patrz też o tym w Reyestrze na Tytuly / w slowie / Imowac sie.

támže.

Gwalt domowy ma bydz obwołany.

támže.

Gwalt : kiedy nam dzwoni / każdy winien biec.

xxviiij.

Gwar co iest / iako ma bydz / co znaczy.

lxxviiij.

Gwar winien Powod po zalobie wdziac / a pozwany wnet po Gwarze obporiadac.

Lxxi.

Gwaru obreczenie / nie iest wedle Prawa.

Lxxix.

Gwar dla czego bywa / co znaczy.

támže.

G.

Hergewet co iest : Hergewet kto bierze.

Cxviij.

vi.

Hergewet bioracy co winien sierotam

iiij.

C

iiij.

Króles

Reyestr do

któremi sie opieka.
 Hergewetem iako sie bracia dzielą.
 Hergewet nazwiska nie ma / aż po zmár-
 tym.
 Hergewetu nie moze Testamentem od
 bliższych oddać.
 Heretyk iako ma bydz karan.
 Heretyk / patrz w słowie Błuznierz / Od-
 sepieniec.
 Hultaje / gracze / próżniacy / mają bydz
 imowani / y iako sie z nimi w miescie
 sprawować.
 Hypoteca / Lacinney nazywaia J-
 mienie stojace y lezace / obowiazane ko-
 mu w dlugu słowy albo zapisem / ktore
 Jmienie Wierzytelowi zarazem w moc
 nie iest podane / tylko teraz iest naznaczo-
 ne obowiazaniem albo zakladem / gdzie-
 by dluznik w dlugu albo w iakiej po-
 winnosci obiecany / na czas umowio-
 ny / dosyc nie uczynil. A ztad takie J-
 mienie obowiazane nazywaia / Bona
 hypotecata / obligata / pignorata / sup-
 posita. Pignus zasie nazywaia za-
 klad / ktory kto Wierzytelowi swoie-
 mu zarazem daje. A iako Hypoteca
 nazywaia tylko Jmienie stojace / albo
 lezace / komu obowiazane : tak pignus
 tylko ruchome rzeczy / ktore w zakladzie
 reka moga bydz podane. Wszakze
 wiele ich miedzy temi słowy Pignus
 et Hypoteca / rozności nie czynia /
 y owsem za jedno poczytaia / iakoż ile-
 ku zakladowi w rzeczy powinney / za
 jedno sa / chocby teraz / choc potym do-
 bra ia-

Porz. Arty. Cesar

iii.

vi.

tamze.

vi. vij.

cxviiij

Lxiiij.

x.

Keyestre do Porządku.

brá iákie w zakład były dáne. Ale rołasnie mówiąc o zakładzie / który teraz kto dáie / a który potym ma dáć / gdzie by dosyć nie uczynił / musi między temi słowy różność bydź wyssey mianowana / z strony dóbr różnych ruchomych y nieruchomych.

Hypoteca dwoiáka iest / to iest Imienie w zakład komu obowiązane dwoiákie iest / Látinnicy mówią / Tacita hypoteca / Expressa hypoteca. Tacita nazywają choćby kto słownie w nową / zapisem Imienia komu nie obowiązaił przed się sie obowiązany bydź rozumie ex dispositione legum / za postanowieniem prawnym / tak iáko by było słowy albo zapisem obowiązane / iáko są / dobra opiekunów sierotom o złe sprawowanie opieki / o wtrácenie státku sierot / o zámieszkánie ich pożytków : także y tych dobra którzy są ná miejscu opiekunów / których zowáz Prokuratores / y rzędzicielów / opátrzycielów / sprawców Imienia sierot dorosłych / które Rzędziciele / zowáz Curatores. Nád to dobra oycowskie / są téż obowiązkiem o dobra mácierynskie / iesli by ie oyciec trzymając wtrácił / szkódę uczynił. Także dobra Wácierynskie o dobra oyczyste / któreby mátká trzymając wtráciła / albo szkódę w nich uczyniła. Dobra meżowé / zenie w dlugu wianá. Dobra zeniné / meżowi w dlugu posagu. Dobra olużnikowé w dlugu Królewskim / albo Rzeczypospolitéy. Dobra tych którzy rządzą Koscioły / o szkódę Koscieleńską. Dobra złodzieyskie / o przywrócenie rzeczy kradzionych. Dobra pospolicie każdego występnego są téż obowiązkiem temu komu szkódę uczynił Dobra komornicze gospodarzowi w Czysu / y w nakáżeniu domu. Dobra Testamentniká / w tym co komu oddał. Rzeczy kupione zá piéníadze sieroty / oném sierotom są w obowiązku.

Rzeczy kupione zá piéníadze człowieká wojennego / o przywrócenie piéniedzy / y inné dobra w Prawie opisane / rozumieją sie bydź w obowiązku w zakładzie / choćby nie były mianowane / ábo podáne w zakład słowy / zapisem. Cy

Keyestr do

Porz. Arty. Cēsār

sem. Ty nazywają bydź in tacita hypo-
teca / y każdy z przyrzeczonych może na-
nich dochodzić swóiego / nie inaczej iá-
koby też były słowy / zapisem w zakład
podané. A zową też to wczem w Prá-
wie Tacitum Juris / quod non est ex-
pressum verbis : nie inaczej / kiedybym
komu pożyczyl pułkufká winá / choć te-
go nie wymawiam słowy / aby mi zas-
tát dobrze oddané bylo / wśakże sie to
tát rozumie / nie inaczej iákoby słowy
wymówił : Quoniam tacitum Juris /
tacitum intellectum / idem significat /
ac si esset verbis expressum. De tacita
hypoteca / wiele pisali wczem w Prá-
wie / co gdyby miał wypisować / musia-
łyby bydź na to osobné Zsigzki : tu sie
tylko mianowały té dobra / które sie ko-
mu rozumieją bydź w zakładzie choć nie
są mianowane / ani zapisane w zaklá-
dzie.

I Hypoteca expressa / nazywają dobrá
mianowicie / komu słowy albo zapisem
w zakładzie iásnie podané wskazane.

I.

Jármákt / ná jármáktach o co winien
obcy odpowiadać.

Jednáctie skazanie kiedy nie ważne.

Jednáníe ma té moc / iáko rzecz osa-
dzona.

Jednácti dowód / iest iáko y Sądowy.

Jednáníe pod zakładem ma bydź / Do-
wód iednánía.

I Jednaczy tákże Sedzia / ná którego by
sie

Li.

Ciij.

XXi.

XXi.

Ciij.

támże.

támże.

Kyeſtre do Porz. Arty. Ceſár.

ſie dowiedziiano / iſz dla oſadzenia albo iednania pienią-
dze wziął / ná gárdle ma bydz karan. Nápiſano Spec:
Sax: lib: 1. Artic: 60. in gloſa: *Judicem Arbitrumue*
Jure datum / qui ob rem dicendam accepiffe pecuniam
convictus eſt / capite punito. Jeſt to bowiem ſkaza ku
ſpráwiedliwoſci wielka / dawanie y branie dárów. Prze-
to ná Sedzie y ná Jednacie takie Práwo uczyniono:
takze y ná tych / którzy dla ſpráwiedliwoſci w pominki
daia / którzyby w tym byli podeyżrzani / ieſt práwo tam-
ze nápiſano takie: *Iſz ſkoro do Sadu przyda / máia*
przyſiadz / iſz Sedziemu / y żadnemu którzyby ich ſpráwe
chcieli opárowac / nie nie dali / ani chca dac.

J Jednacie / ſwóládecstwem ſwoim pod przyſięga uczy-
nionym / mogą ſpornego pokonac / tak iakoby ſie przed
Sadem rzecz toczyła. Spe: Sa: lib: ij. Art: 11. in gloſa.

J Jednaczóm ieſliby wiele obranych bylo / á ieden z nich
umarl / iuż ono obranie ginie. Spec: Sax: lib: j. Artic:
55. in gloſa. Et Spec: Sax: lib: ij. Artic: 11.

J Jednaczmi nie mogą bydz / ſluga / lat niemáiaacy / glu-
chy / niemy / ſalone / popedliwy / żaden w ſwoey właſney
trzywdzie / niewiaſta / wyiaſyby byla zacna Pani /
ma dra / ſpráwna roſtropna.

J Jednanie nie nie wazy / ieſli ſie iedna ſterota bez O-
piekuná: ieſli pod zakładem nie bedzie uczynione: ieſli
by ſie Jednacie nie zgadzali.

J Jednacie dwa na co ſie zgadzaią / trzeci muſi zezwo-
lic. Spec: Sax: lib: ij. Articulo 11.

Imienie Brát ſtarſzy dzieli / mlodſzy
biera.

ij.

Imienie które nie może bydz oddalone
bez przyzwolenia Dziedzicóm / które
może odoalic.

X.

Xi.

Xij.

X.

Imienie z perwnych przyczyn oddalic
może od ſwoych potomków.

Imienie chcac kto bliſkoſcia otrzymac
co czynic ma.

Xij.

D

Tu

Reyestr do Porzadku.

I Tu ich wiece wiele pytaia / którzy sie do Imienia czyie-
go bliskością ciagna / które przez Przodka ich iest odda-
loné / y mówią tak : niemógł tego oddalic. A drugi który
Imienie trzyma / mówi : mógł oddalic / wolno mu to
było przedać / iam to zapłacił / w possessiiey iestem / iego
to własność była / z pokoiem tego używał / etc. Nád te
wątpliwosc vczy Glosa Specu. Sax. Lib. j. Artic. 52.
ná koncu témi słowy : Imienie iest dwoiakié : Nierucho-
mé y Ruchomé. Nieruchomé / iako są role / gáie / łaki /
dómy / folwárki / kámiénice / dwoiako nam przychodzą :
Naprzód / abosiny go za náše pieniądze / náša praca ná-
byli / kupili / álbo nam Sadownie dárowano / Albosiny
go nábyli z miéysc pustych / z kopániny / które przed tym
nieczyie nie było : Które Lácinnicy zową / *proprium per*
nos bene acquisitum : Takie Imienie nábyté może dáć
y oddalic bez przyzwolenia dziedziców / w dobrym zdro-
wiu. Wtóre / przychodzi nam Imienie nieruchomości
spadkiem po czyiey śmierci / iako gdy ia Imienie kupię /
y wzdádą mi ie. potym po moiey śmierci / ná moje dzie-
ci spadnie / á po moich dzieciách / ná inné dzieci : to zową
proprium hereditarium / *hereditas ex morte aduoluta* /
admortua / Dziedzictwo przypádle álbo przyumárte / tá-
kie nie może bydz przedané y oddaloné / króm przyzwole-
nia dziedziców. Wszakże z pewnych przyczyn / y to może
oddalic od własnych potomków / iako napisano iest in-
ter *Articulos Juris Maydeburgen.* fol. x. A gdzie
práwo mówi / iż niemoże oddalic bez przyzwolenia dzie-
dzców / Tam dziedzice rozumie własné swoje / to iest /
dzieci / Wneki. A ztąd sie potázuie wedle wytládu nie-
których / iż bez przyzwolenia bráciey może to vczynić.
Wszakże ná wielu miéyscách / nie spáwuia sie wedle te-
go Práva / ále wedle zwyczáiu / gdzie wolno Spadki y
przypádle Dobrá przedáwac bez przyzwolenia Dziedz-
ców / z téy przyczyny / iżby to wielka niemoła była / komu
co z przyrodzonego Práva przypádlo / aby to niemiał zá-
potrzeba.

Reyestr do

Porz. Arty. Césár

potrzeba swoią oddać albo przedać /
et quod talis non esset ex successione
illorum bonorum haeres / sed tantum
dominus usufructuarius : y nie byłby
taki prawym dziedzicem Imienia przy-
pádłego / tylko panem do żywota uży-
wającym. Przeto też za tę niesłusno-
ści wyrażeniem / ten Artykuł Prawa
Spec : Sax : lib : 1. Artic : 52. (Gdzie nie
kaze oddać Imienia króm przyzwole-
nia Dziedziców) jest skazony in Conci-
lio Basilien. vide inter Articulos re-
probatos / Articulum octavum / et Spe-
cu : Sax : lib : 1. Artic : 52. iásnie in mar-
gine ná przódku położono / Articulus re-
probatas.

I Ruchomé rzeczy własną pracą naby-
te / iáko są pieniądze / y inné / té mogą
bydź oddalone króm przyzwolenia dzie-
dziców : może té dać komu chce zá času
dobrego zdrowia / bez żadnego sprzeciwie-
nia. Jure Munic : Artic : 61. in textu

Spec : Sax : lib : 1. Artic : 52.

Imienie ruchomé może Testamentem
oddać / króm dziedziców.

Imienie kupné nie wypłacone gdyby zgo-
rzáto / winienli kupiec dopłacić.

Imienia iáko się bliskoscia może domá-
gac.

Imienie stojące / leżące / ruchomé / co
jest.

Imienie zastawné dawności nie ma.

Imienie / patrż w słowie / Dziedzictwo /
Dawność / y między Tytuły w Rey-
estrze / Imienie / Dziedzictwo.

D ij

Imować

xiij.

tamże.

tamże.

xiij. xiij

xiij.

Księstwo do	Poz. Arty.	Cesar
Imować się rzeczy krążonych / iako / y iakich. patrz też o tym w Księstwie Cytulowym.	Cviiij.	
Instrumenta ku otwieraniu zamków koby miał / może być mezon.		Xi.
Instrumenta do zakładania ognia.		Xij.
Interlocutoria sententia co jest.	Xcvi.	xxviij.
Istca kto stawić nie może / rzecz traci.		
Inwentarz iako rychło po zmarłym czynić.	Cxi.	
Inwentarze fałszywe iako mają być o patrzone / y winą za nieślusne danie ku popisaniu.	Cxiij.	
Inwentarza pożytek.	tamże.	
Ius representatum co jest.	Cxi.	
K.		
Karanie o fałszywe sżarzenie.		xxij.
Karanie nieposłusznego w Cechu.	XXiiij	
Karanie / kto fałszerza / złodzieja / przechowywa / albo sam fałszywie.	Cxx.	xxvij.
Karanie złych Prokuratorów.		xxviij
Karanie o czynek przeciw przyrodzeniu / o czynek z krewnymi białymi głowami.		tamże.
Karanie / koby miał trzy żony / albo żoną dwu mężów.		xxix.
Karanie zwoźnic / zwoźników.		xi.
Karanie tych / którzy pobudzają przeciw Urzędowi / y rostkę stroją.		tamże.
Karanie o trucizne.		36. 41.
Karanie na tych co dzieci trąca.		Xli.
Karanie o tajemne sromocenie.		xxvi.
Karanie / mecenie zloczynców rozmaitych : wszystkie czwarta część Pozad. ku o tym.	xxviij	
Kara.		

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

Karání křzywopřysięže.	lxxviiij		
Karání ná gardle křóym osobam ma bydz odwołozoné.	CXXx		
Karání / pátrz ku temu w słowíech /	cxvvi		
Falszerz / Cudzołożnik / Złodziej / Nie- żoboyca / Moneta / Złoczyńca / y w in- nych nazwišťách złoczyńców.		ij.	
Kárlowie / Kárlíce / spadku z brácią nie- bion.			
Kát / Kátowśka obroná / wrząd iego.	28.29.	xxxiij.	
Kominów opátrenie ma bydz ná každé Suchédni.	2Xiiij		
Kominów budowaníe miedzy sąsiády.		Xli.	
Konia iáko sie imowác / y inného By- dlecia : Pátrz též o tym w Keyestrze ná Tytulý / w słowie Imowác sie.	Cxviij	xxviij.	XliX.
Kon iesliby dźięcie zabiť wśádzoné / iá- ka nagroda ma bydz od tego kto w- śádziť.		xxvvi.	
Kon / pátrz ku temu w słowie Bydle.			
Kościelné rzeczy kiedy moga bydz prze- dané / ná zastáwe od żyda nie przy- mowané.	xxxi.	xxxiij.	
Kościół křóych złoczyńców bronić nie ma.		XXX.	
Kostki falszywé křoby miał / iáko ma bydz karan.		Lv.	
Krádžiona rzecz / darwnościá nie ginie.	CiX.	xxviij.	Xlxi.
Krádžioné rzeczy przy złodžiciu naležio- né komu naležia.	Cxxx.	xxviij.	Xlviij.
Krádžioné rzeczy do Vrzedu przynie- sioné / Pátrz též o tym w słowie / Rzeczy.			Xlviij.
Krádžiona rzecz iáko temu ginie / křó-		xxviij.	

Reyestr do	Porz.	Alty.	Cesar
ry ią Pupil.		xxix.	
Kradzieystwo we dnie / w nocy / zboża / owoców / iakie karanie ma.		támże	
Kradzioná rzecz nie ma bydź tájemnie chowána.		támże	
Kradzieystwá dowód.		xxxix.	x. xi.
Kradzież / pátrz tu temu w słowie / Zło- dzieystwo / Złodziej.			
Krawcowi gdy sukno ukrádną / kto ma czynić przeciw Złodziejowi.	Cr.		
Krwawa winá iáko wielka.	xi.		
Krewności stopnie tu rozeznántu spa- dków.	Cxiij.		
Krewny z inného Práva przychodzący po Spadek / iakie rekoienstwo wi- nien.		iiij.	
Krzesćjanin iáko Żydá pokonywa w świádeczwie.	xxx.		
Ksiądz niéma do kárczmy chodzić / y in- néich powinowáctwá.	lxxxij.		
Ksiądz bez Testamentu komu odumie- ra Dóbr swoich. Pátrz téż o tym w Reyestrze ná Tytuły w słowie / Kás- plan.	xxxij.		
Ksiądz kiedy świádeczyć może.		vij.	
Ksieże namowy przyzloczyncoch / które złé.		vij.	
Ksiegi / Kárty / ná czyie sławie potájemné pisané. Pátrz téż o tym wysszey w slo- wie / Jamosi libelli.		xxv.	
Ksiegi Smolné iáko máią bydź chowá- né.		xxvi.	
Kupcy / Kramarze / kiedy winni w innym Práwie odpowiadác / pátrz w słowie Jármárk.		xlviij.	
	Látá		

Keyestr do

Porz. Arty. Césárj

E.

Látá iako dowodzie. Látá pácholeciá y dziecióti.

Lat dwoiákie iest vyznání / Jedno mlo-
dzienstwa álbo možnosci rodzenia / Lá-
cinnicy zowz / Annos pubertatis. Dru-
gie rostopnosci / Lácinnicy zowz / An-
nos discretionis. Látá mlódzienstwa
annos pubertatis / Mężczyznie wedle
Práwa liczą czternáscie lat / Dżiewecz-
ce Trzynáscie. Látá rostopnosci

Mężczyznie 21. lat. Ale wedle Práwa
Mieyskiego / Látá mlódzienstwa y ro-
stopnosci / nazywáią Mężczyznie riiij.
lat : Dżiewieczce riiij. Obyczay vyznania
lat / iest dwoiáki / ieden przez vyznání
dwiu osob z rodzaíu Oycowskiého / dwu
z rodzaíu Máteczyného. A gdzieby tych
kreronych nie bylo / tedy przez znaki o-
braštania ná mieyscach / które natura
przyrodzoným odzieniem okrywa/in bar-
ba/iliis/et ascellis. Ale práwo mia-
nowicie dokláda : gdzieby wgtpliwosc
byla o leciách / tedy przez té znaki bywa
doswiadczenie. A gdzieby byly wiado-
mé / álbo mogly bydz innym sposobem
vyznane / to iest przez vyznání przyia-
ciól / tedy takiego przez znaki ogladá-
nia nie trzeba. Spec: Sax: lib: 1. Artic:
42. Jure Munic: Artic: 26.

Láie kto komu / á on mu zas odlaie / nie
treba nagrody.

Láziebnicy y ich towárzyse / winni o-
gniá bionie.

Legale

xxriij.

Xlvi.

Lxi.

Reyestr do

Legale impedimentum co iest.

Leżące Imienie które nazywają.

Lekarstwie świadectwo około rannego.

Lekarz / mali mieć zapłatę za pracę
y za lekarstwa swoje / gdy chory / będąc
już ozdrowiony / zaś w chorobie wpad-
nie. Uczeń w Prawie tak to sadzą : Je-
śli chorego niemoc / y przyczyna niemo-
cy / za staraniem Lekarzowym wstała / a
potym za nową przyczyną przyszła / te-
dy Lekarz ma mieć zapłatę. Abowiem
pokazuje się / iż Lekarz o tej tylko nie-
mocy w której chory pierwszy był / pra-
cę miał / a nie o tej która potym za no-
wą przyczyną przyszła.

Jeśli nie-
moc nie była ozdrowiona / y przyczyna
niemocy nie wstała / ale się tu zdrowiu
niewiele odmieniła / tak jeszcze Lekarz
nie ozdrowił chorego / przeto mu nie-
winno zapłaty dawać. Jeśli wstąpi-
wa rzecz iest / aby niemoc / y przyczyna
niemocy miała wstać / iedno się tak zda
aby niewiele stała / a zaś przyszła / tam
się pokazuje / iż się za pierwszą przyczy-
ną wróciła / dla tego Lekarz nie ma
mieć zapłaty. Ale jeśli się niemoc po
niewielkim czasie wróciła / tu się poka-
zuje / iż z takiej nowej przyczyny przy-
szła. Tam Lekarz ma mieć zapłatę za
pracę swoją. Notat Bartol. in Decisi-
onibus.

Liczba Radziecka Pospolstwu.

Litis contestatio co iest.

Listy dowodné rozmaite.

Listy v Sadu w czym mają być pilnie
baczone.

Listy

Porz. Arty. Cesar

Lxiij.

L.

xiij.

xxiiij.

xxiiij.

viiij.

Lxxv.

lxxvi

Liiij.

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Listy wolności iakté mają bydź chorwá- né/pátrz w słowie/ Gléyt.			
Linie w Dziewie Krewności.	CXiiij	XXviiij	
Litkupnicy potrzebni.		xxiiij	
Lotrą ná drodze zabić może.			
Ludziom zacnym Prokuratorá mieć przystoi.	xviiij.		
Ludzie iednégo Práwa / nie mają sie po- ciągáć w cudzym práwie.	XLviij.		
M.			
Mąż po żeninéy śmierci / ruchomé rze- czy bierze.		iiij.	
Mąż Gerade winien opátrzyć.		v.	
Mąż nie winien opráwy żenie / kiedy po- sagu nie weźmie.		viiij.	
Mąż żeninégo Imienia utrácié nie może		ix.	
Mąż o cudzoložstwo żony / winien mó- wić.		xliiij.	
Mąż z żoną / kiedy po sobie Spadek biorą.	Cxviij.		
Mąż kiedy o cudzoložstwo żony nie ma karáć.	Cxxiiij		
Mąż wydawájąc żone swoie ná sromo- te / albo Młádká dzieróke / iáko mają byożt tráni.			xxxix.
Máżeństwo między Żydem á Chrześci- áninem / iest cudzoložstwo.	xxxiij.		
Manuale factum co iest.			
Młádká po dziecióch kiedy Spadek bier- ze.	xlvij.	24 25 ij.	
Młádká dziecióm Imienia odumiera / dzieci Oyca		iiij.	
Mátczyné Imienie / iest oborożáziém dziecióm			

Keyestr do

Porz. Arty. Cēsár

dziecióm w wtráceniu Dóbr. Oyczy- stych / pátrz w słowie Hypoteca.		
Máttá ma prosić Urzedu dziecióm o Opiekuny.	xxiiij.	
Máttá goy dziećie stráci / á przy sie tego/ iátié ma bydz badanie.		ix.
Máttá goyb dziećie stráciá / iáto ma bydz karána.		xli.
Mála rzecz v Sadu bez odwołót ma bydz sądzoná.	Xlv.	
Meczenie zloczynców iátiéma bydz:	CXXi	(ij iij
Meczenia rozność wedle osób / y wol- ność od meczenia.	Cxxiiij	v 12 xiX.
Meki rozmaíte wedle práwá / y nie we- dle práwá.	CXXv	
Meczenie ránného zloczynce iátiéma bydz.		xx.
Mejáttá sromotnie żywić / co tráci.		x.
Mejobóystwa rozmaitego / śmierć roz- máita.	134. 135.	
Mejobóystwo przygodné w obronie / pátrz téz tu temu w słowie / Zabicie przygodné.	támże. 137.	XXv.
Mejobóycá kiedy ná gárdle ma bydz ka- ran. Przyczyny mejobóyce oma- wiające.	139. cxrrv. cxrrvi 137.	
Práwo Boże tegoż vczy dostátecz- niéy / Deutero: 19. Aby ten któryby bli- źniego swego z nieobaczenia zabił / z kro- wymby żadney nieprzyiaźni przed tym nie miał : iáto goyb kto z kim siedł do lása diero rąbác / á rąbiąc diero / spá- dłá sićtiérá z toporzystá / y raniá bli- źniego tego / ták / iżby umárt : ták aby vciékl ná miejsce bezpieczné tu temu názná-		

Keyestr do

Porz. Arty. Cēsār.

náznáczoné / á tam zachował zdrowie /
y został żyw. Ale iesliby kto żywić z
tym w nieprzyjaźni / zastąpiwszy mu ná
drodze / strzeżł nań / á ránił ij śmiertel-
nie / tak ijby umárt: á potymby wciékt
na miejsce ktemu spráwioné: tedy star-
szy miásta onego posła á wezmą go s-
tamtąd / y podadzą go w rece porwino-
wátemu zabitégo áby umárt. O tym
sérzey czytay ná miejscu námiénionym /
y Numeri 35. Josue 20. Gdzie tam tyl-
ko tym mežoboycom opisána iest bes-
pieczność ku zachowaniu zdrowia / kto-
rzyby z przygody zábili / á z onym zabi-
tym nieprzyjaźni żadney przed tym nie
mieli. Qui percusserit proximum su-
um per imprudentiam / nec odio prose-
cutus est eum antea. Przyłożono trze-
cia przyczynę / Exodi 21. Ktoby nie
czyhał ná kogo / á dał go Bóg w rece
iego / tedy y ten ná miejsce bezpieczeń-
stwa będzie sie mógł schronić. Ale ie-
sliby kto wmyślnie á zdrádliwie czyhał
ná cudzé zdrowie / á zamordował go /
ten y od Wtrazá mego będzie wzięt ná
śmierć.

Mežoboyce znáti pewné.

Mežoboystwa osoby wolné.

Mežoboystwa nie każdy winien choc
zábije.

Mistrzá škólniego vřzad.

Nlyto áby sludze zaplácono bylo. Aby
też slugá ku dowodowi był bliszy /
dwie szrzeczy potrzebne. Vřednání
zaptáry / á dořlužení do času zmo-

E ij wione

vij.

136437.

xxij.

xxv.

xxij.

Reyestr do

wionego. Specu: Saxo: lib: 1. Articulo 22. in glosa.

Mniſzy z bracia Spadku nie biora: X Crvñ.

Którzy dziedzictwa nie traca.

Mniſzy kiedy ſwiadczyć mogą.

Mniemania / które w czynku wymó-
wki nie mają / y w których czynkach
mają.

Noc iako zepſować może.

Monety Mynce fałſzowanie / wywarza-
nie / obzeczowanie.

Moznięſtemu / z ſtrony przedu / kto od-
ſtepuie Actcy ſwoie która w Prawie
ma / traci ią / y odſtepek nie nie waży.

Spec: Sax: lib: 1. Art: 48. in glosa:

Qui actionem potentiore ratione of-
ficij cedit / perdit Actionem illam et
ceſſio non habet effectum.

Mſzczacy ſie ſwoiey krzywdy / Prawo ſwo-
ie traci.

N.

Najemnik dzierżawca bliſzy ku dowo-
dowi naymu.

Najemnik / czynſi zapłacony / ſamotrzec
dowodzi.

Najemnikowi / kiedy może wypowie-
dziec naiem.

w Naimie gdy ſie ſzkoda ſtanie / czyiá
ieſt / Pána czy komornika.

Naiem ma bydz wczas wypowiedzian:

Najemniká może ciázac / nie pozywa-
iá.

Naczynia rzemieſlnego / żona po mezu
nie bierze.

Naczynie

Porz. Arty. Céſár

vñ.
Xlvi.
Xlvñ.

lxvñ.

xxvñ.

Xlvi.

xxvi.

xxvñ.

xxix.

támże.

támże.

Xl.

Xl.

ij.

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Naczymie rzemieślnie / do Gerady nie fluzy.		ij.	
Nakładów Prawnych płacenie.	Cvi.	Xlv.	
Nakłady / stroną zyskująca rzecz głó- wną poprzysięga.	Cvij.		
Nakłady na świadki iakie mają być / gdy świadek na świadectwo cze- ka.		xxvij.	
Należone rzeczy mają być wrócone / nie taione.		xxvij.	
Prawo Boże także wczy / Deute : 22. gdy rzecz czyje zgubiona náydzies / abyś te- go nie smiał kryć.		xxix.	
Nie stanie do Prawa po Odpowiedzi na roku z odkładu / skodliwe.	Lxxv.		
Niewiasty świadczyć nie mogą.	Lxxvi.		
Niewiasty kiedy mogą być pokonane świadectwem.	tamże.		
Niewiasty albo dziewotki zgwałcenie.	cxxxvi		
Niewiasta w swej sprawie / sama przy- sięga : a inne wszystkie sprawy przez Opiekuną sprawować.	Xciv.	vij.	
Niewiasta biorąc Gerade / co winna me- żowi swej przyiaćiotki.		iij.	
Niewiasty kiedy świadczyć mogą.		vij.	
Niewiasty póki płód noszą w żywocie.		vij.	
Niewiasty nie przeswiadczy.		vij.	
Niewiasta nie winna Prawa mieć / rze- czy nie może mówić.		vij.	
Niewiasta za żywota meżowego kiedy sie może Wiana vpominac.		ix.	
Niewiasta domagając sie Oprawy / iá- ko bliższa dowieźdź / iż po nię Posag dano.		vij.	
Niewiasta prawując sie z Potomki E iij mezo		ix.	

Reyestr do

Porz. Arty. Césár

meżowem i o pieniądzu do Meja w
niesione / nie bliższa dowodu.
Tiewiaśta bżemienna / kiedy ma wy-
nizdż z Meżowého Imienia.
Tiewiaśta dla nierządu / Dżiedżictwa
nie traci.
Tiewiaśta sromotnie żyjąc / co traci.
Tiewiaśta / pátřz ku temu w słowie /
Żoná / Bżemienna.
Tiewinny kiedy sie stara winnym.
Tiewiaśta bez Opiekuna nie nie może.

ix.

ix.

x.

x.

xvi.

v. viij.

ix.

Obowiązek Imienia dwoiaki / pátřz
wyżsży w słowie / Hypoteca.
Obwiniiony bliższy sie przeciw żalobie od-
wieść / by też był y powołany.
Obwinioney stronie nauki.
Obwiniiony z takim dowodem odchodzi /
iaki Powód nań wiedzie.
Obwiniiony od wielu / iednemu sie sprá-
wować ma piérwéy.
Obwiniiony kiedy winien w cudzym
Práwie odpowiadać.
Obwinionego odwołki iakie / y kiedy nie
ida.
Obwiniiony y Powód mogą sobie Pro-
kuratorá z Przysiężników obráć.
Obwiniiony ktorým ludzióm nie winien
odpowiadać.
Obwiniiony / kóždy winien znáć ábo
przeć.
Obwiniiony / pátřz w słowie / Pozwany.
Odpowiedz kiedy jest práwa odpowie-
dżić.

Lxiiij.

63. 80

75. 79

xviij.

xliij.

xlviij.

23. 70.

71. 72

xlv.

xxxi.

xlij.

xlij.

Lxxv.

Odpow.

Reyestr do

Odpowiedź zaczęta na roku z odkładu
nie słończona / skodliwa.

Odpowiedź trojaka jest o dług.

Odpowiedź czworokątna z innego prawa.

Odprowadzonych y nieodprowadzonych po-
tomków iaki dział.

Odwłoki / Patrz wyssey / Obwinione-
go odwłoki.

Odwód y dowód na gorącym prawie.

Odpowiednicy iako mają bydy karani.

Odszcepienieć bliszy Chrzesciianin po-
tomac.

Odszcepienieć niemoże o cudzą krzywdę
żałować.

Odstępować Prawa możniysiemu nie
godzi sie / patrz w slowie / Moźniyszy.

Ogniowa przygoda iakie obrony ma
mieć.

Ognia kto nie broni / gardło na łasce.

w Ogien kto domu nie otworzy gdzie
gorę / co traci.

Ognia zakładanie iako ma bydy ka-
rané.

Oczyzná / patrz w slowie / Imienie.

Oycowstie Imienie jest obowiazkiem
dzieciom w utraceniu dóbr ich Niatki /
patrz w slowie / Hypoteca.

Oprawy co są / y sposoby Oprawy.

Oprawowanie Imienia zastawnego.

Opowiadanie miasta wtorego y trzeciego
go Pozwu / dobre.

Opowiadanie miasta Pozwu / ma bydy
w domu pozwanego / albo przed zóna-
iego. Speculo Sa: lib. iij. Artic: 63.
in Glosa.

Omyl

Porz. Arty. César

lxxv. lxxx.

Xvi.

Xlvij.

ij.

Xlvij.

xl.

xxxij.

tamże.

Xlvi.

42.60

Lxi.

Lxij.

Xij.

Lxxvi.

Xij.

Lxxij.

xxxvij.

Reyestr do

Porz. Arty. Césár.

Omylna rzecz w Sadu może bydź popiąz	Lxxv.
wioná.	
OENO do cudzego domu nie ma bydź budowano.	Xli.
Opiekun iáko może inné vstáwić / mi mo przyrodzoné.	xxxij.
Opiekun winien czynić liczbę sierotóm dorosłym.	támże.
Opiekun kiedy opieka tráci.	xxxiiij.
Opiekunowie ktorzy winni Inwentarz	Cxi. xxxij.
uczynić y istote sierotóm.	
Opiekun prze nieuczynienie Inwentarza / co tráci.	xxxij.
Opiekun o krzywdę sieroty winien mówić.	Xliij.
Opiekun iákie Imienie sierotóm winien oddać.	Cxij. xxxiiij.
Opiekun może przedać Imienie Dziecinne / z peronnych przyczyn.	xxxij.
Opiekunów chytróść w dostawaniu Imienia dziecinneho.	xxxiiij.
Opiekuná niewiernego może oskarżyć do Wzędu Mátká / Bába / Ciorká tych dzieci.	támże.
Opiekun w škodzie sieroty wymówki nie ma.	vi. xxxij.
Opiekunová máietność iáko iest obowiązkiem sierocie która sie opieka / pátrzy w słowie hypotecá.	
Opiekár / pátrzy ku temu w Reyestrze ná Tytuły sęrzey w tymże słowie / O piekár.	
Ortel / Sentencya / Dekret / iedno są.	Xciiiij.
Ortel ma bydź przy oblicznosci obu stron. Ortele dwoiákie.	Xcvi
Ortel kiedy może skázic.	Xlviiij.

Osa

Keyestr do

Oszadzoney rzeczy Execucya.
Osiadły nie winien sie reczyć.

B.

Pan z strony Slugi swoięgo / co winien
dzierżec.

Pan mieniąc iż sludze myto zapłacić /
bliszy dowodu.

Pan z których przyczyn winien sluge pu-
ścić przed czasem.

Pan za sluge kiedy winien odpowiadać /
albo zań placić.

Pan / patrzą w słowie / Slugą.

Panowie iakie ludzi na urzędy wybie-
rać mają / patrzą tu temu w Tytulach
na ostatku.

Pasterz wshytkiemu pospółstwu ma bydż
iecen.

Persony w krewności opisane.

Persony do Sadu należące.

Pœna talionis na skarzacego fałszy-
wie.

Pisarska przysięga / y winą za niesłusne
pisanie.

Pisarzowi nauka około głównych
spraw.

Pisanie przy mece zlozcynców / iakie ma
bydż.

Pisania własney reki przacy sie / iako od-
chodzi.

Pismo własney reki iest dwoiakie / ie-
dno Cyrographowe / a drugie Keyestro-
we. Pismo własney reki Cyrographo-
we / kiedy kto pokazuje przed Urzędem
przeciw temu który pisat / a ten który

S

pisat /

Porz. Arty. Césár.

Ciiij.

Lxviij. XXXij.

Lij.

Liiij.

támże.

támże.

vij.

Xlij.

Cxiiij.

v.

xxxij.

Xvi.

Xlvi.

13. 19.

Xlvij.

87.

piśal / przyznawa ono piśmo swoje / tak
kie piśmo iest ważne / y około takiego /
niemasz żadnego sporu. A iesli kto nie-
przyznawa reki swojej : tam iesli na ta-
kim piśmie iest podpisanie obudwu
stron y świadków / którzy ono piśmo /
y swojego podpisania y strony zezna-
wają / ważne iest. A iesliby bylo tylko
samyh Świadców podpisanie / tam
gdy reke przacego zeznawają / á ktemu
piśmo przez porównanie liter z drugie-
go piśma podobnego pokazują / też o-
no piśmo tu dowodowi ważne iest / y
przec sie go strona nie może. Ale iesli
tylko zgola sami Świadcowie zezna-
wają bydz czyie reke / albo samo tylko
przyrownanie z drugich liter podo-
bnego piśma / czynią / tam nie tak zu-
pełny iest dowód / przeciw stronie przac-
cay sie reki swey. Wszakże mogą bydz
tacy świadkowie / osoby wezciwe / którzy
nigdy żadney nagany nie mieli / ani mieć
mogą : Może też bydz takie znaczne z
drugiego piśma liter porównanie / iż
tylko z samey iedney rzeczy / to iest ál-
bo Świadców zeznania / albo liter po-
rownania / może bydz słuszny dowód
przeciw stronie przacay sie reki swey / ál-
bo przeciw którym dzieciom nieprzyzna-
wającym reki przodka swojego / po któ-
rym spadek biorą.

¶ Prawo Césarskie wezy / Iesliby kto
tomu wielkiey summy wierzył / á chciał
bydz w tym bezpieczen / nie ma inakše-
go Cyrograffu od Dlužnika przymo-
wać /

Keyestr do

Porz. Xity. Tefar.

wać / sedno ażby sie trzey świadkowie
dobrej slawy podpisałi. Także y dlu-
żnik / iesliby chciał bydz bezpiezen / iz
dlug oddał / taki też od Creditora Cy-
rograff / z podpisaniem trzech świad-
ków / przysynować ma C. Si certum pe-
tatur / L. 17. § Super Cyrographarijs.
Pisina zaś Keyestrowego / wezeni w
Prawie takie nauki podawaia : Jesli
sie w Keyestrze co nayduie / coby bylo
przeciw temu który pisal : takie pismo
ma mieysce / y iest zupełnym dowodem.
A iesli iest tu pożytkowi tego który pi-
sal / tam nie czyni dowodu / y pospoli-
cie to zachowuia / iz pozwany kiedy
nani czego Keyestrem dowodzą / bliź-
szy sie przeciw Keyestrowi odwieżdż / ni-
żby go kto Keyestrem pisina swojego /
miał pokonać. Wszakże niekiedy takie
pismo pomaga nieiało za tym który
pisal / albo za dziedzicem iego / w tym
przypadku / iesli sie tam zamyka liczba
zmarłego / który byl człowiekiem dobrej
slawy.

Statut Koronny Sigismundi in
Anno 1540. tak wcy : Kiedy Szlachcic
Kupcowi dluzen / a kupiec dlug ma na-
pisany w swoim Keyestrze / przysiege
otrzymawa przy swym Keyestrze prze-
ciw Szlachcicowi. Wszakże pod tym
sposobem / iesli dlugu swego od Szlach-
cica w czasie trzech lat suta. Albo
wień gdzieby trzy lata minely / iuz ta-
kowego dlugu (obstante triennali pre-
scriptione) dla tcy trzyletniej dawno-

§ ii

sci

Reyeste do

ści / Státutem obroárowánéy sukác nie moze. A to sie tylko rozumie / kiedy iest spráwa miedzy Kupcem á Szlachcicem. Abowiém Kupcy sami miedzy soba / záchoruia swoý stáry zwyczaj w docho-

dzeniu albo pláceniu dlugów. Pieczęci dwoiákie / y iáko mogą bydz ná-

gánione. Pies škodliwy / y inné zwierzetá / kiedy škode uczynia / iáka nagroda.

Pignus co iest / pátrz w słowie Zypo-

teca. Pytánia zloczynców przed mecz / przy mece / y po mece / iákie máia bydz.

Pytánia niepotrzebne v Sadu niemáia bydz.

Plácenie głowy z przygodného zabicia.

Prawo BÓże nie ták / ále któryby ubit człowieka á onby umarl / gárdlem to zápláci. Exodi 21. Levit: 24. O przygodnym mejobóystwie ináčey / pátrz wyssey w słowie / Mejobóystwo.

Podwoystkiego przysiega / Porwinnośc /

swiádectwo / obroná. Podwoystki dziesiatégo więznia / któ- ryby ná śmierc miał bydz skazan / mo- że wyzwolic / iesliby go od niego od- kupiono / ále piérwey niżby go osa- dzono. Abowiém iesliby mu dano o- sadzonego / tákiby iuz był bezecny / á ták táńsz. Nápisano o tym Specu: Saxon: lib: iij. Artic: 56. in Textu et in Glosa.

Polacy od Piáwa Césárskiego wolni.

Polacy

Porz. Art. Césár

87.

Xlq.

6. 7. 13
16. 23.
xxiiij.

xxiiij.

xxvq.

ij.

Keyestr do	Porz	Anty.	Cesar.
Polacy w Miesciach / we Wsiach / Kie- dy Prawa Cesarstkiego mają uży- wać.		Xliij.	
Pomocna rzecz w Prawie co jest / Po- set z pomocną rzeczą.	Lxiij.	Lij.	
Pomocną rzecz wnoszący / gdy Powodu nie może dostać / co ma czynić.	Lxiij.		
Pomocnicy w zloczynstwie iako mają bydź karani.	Cxxx. Cxxxv		
Pomocnicy ranienia.		xxv.	Xliij.
Pospółstwa posłuszeństwo Rządzie Mieyskiey.	xxiiij.		
Pospółstwui mają bydź czytane Przywi- leie Mieyskie.	xxviiij		
Pospółstwa wietrza część co zamknię / ma bydź chorwano.		Xlij.	
Postępek około rzeczy kradzionych.			xlviij.
Postępek przy Appellácii.	Xcix.		
Postępek przy oddaniu przysięgi.	Xc.		
Postępek przeciw pozwánemu gdy do Sądu stanie.	Lxx.		
Postępek przeciw pozwánemu gdy nie stanie.	Lxij.		
Potomek zmarłego Pána / może naie- mnika ruszyć.		Xl.	
Potomstwo w siódmym Rodzaju sie kosiczy.		ij.	
Potomkowie odprawieni y nie odpra- wieni / iako Imienie biorą po zmar- łym.		ij.	
Potomek po zmarłym przed Trzydzie- stym dniem o Dług nie ma bydź gá- ban.		rv.	
Potomek o Dług zmarłego / iako odcho- dzi.		rvij.	
S ij. Potom			

Reyestr do

Potomek po zmarłym winien długi płacić / y rekoymie wyzwolić.
 Potomkowie czym dziedzictwo trąca.
 Potomkowie zmarłego winni myto słudze.
 Potomek / patrz ku temu w słowie /
 Dziedzic.
 Powodney stronie co trzeba haczyć ku
 Prawu.
 Powodowi zakletemu niewinno odpo-
 wiadać.
 Powód pozwanşy / gdy nie stanie / co
 traci.
 Powód w swej sprawie ma byđz zawsze
 gotow.
 Powód o więźniá swoięgo / winien ko-
 zdemu odpowiadać.
 Powód winien pozwanęmu dobrowolne
 ziarwienie.
 Powodowi czemu odwłoki nie idą.
 Powód y pozwany gdy do słuchania
 oręlu nie stana/co trąca.
 Powód mieniac/iz dłużnikowi dlugu nie
 odpuscił/ bliżşy dowodu.
 Powód żaluiący o rzeczy widome / które
 mają lice/ bliżşy dowodu.
 Powód przytetey przysięgi pozwanęmu
 nie może zaś pusić.
 Powód przącego sie reki swej/ bliżşy po-
 konać.
 Powód który niechce słuchać przysięgi /
 swą rzecz traci.
 Powód iako gwałtowniká pokonywa.
 Powód w iawnęj rzeczy bliżşy pokonąć
 pozwanęgo.

Powód

Porz. Złoty. Césarz

xxij.

Xliij. 10.24.
L v.

xxij.

támże.

támże.

xxij.

Lxx.

lxxviij

Xlv.

Xcvi.

xvi.

xxij.

xx.

xx.

xxi.

xxv.

xxxvij.

Keyestr do

Poz. Arty. Césár

Powód kiedy może przeswiadczyć Se- dżiego.		Xlvij.	
Powód ná gárdlo instiguiacy / nie zá- raz ma bydz do przysięgi przypuszczon.			v.
Powodowi in criminalibus ma bydz da- ná dilacya ná dowód.			XXi.
Powodu żaden przycisnąć nie może ku skárzeniu.			Xlvi.
Powód winien miánowicie pozwánému okrzcić dług.		Xv.	L.
Powołanie Nieszobóyce / sposób / zapis / obroná / požytek.	49.50. 51.52.		
Powołány iáko sie z powołania wyzwa- la / pátrzy o tym sęrzey miedzy Tytuły / folio III. II2.	Liiij. Liiij.		
Powołanie cierpiący rok y šest niedziel t czemu przychodzi.	támże.		
Powołanego Dziedzicy iáko do oyczyny przychodzi.	Lv.		
Powołánému żaden nie winien odpo- wiadác.	támże.		
Powołány ná mece / bliszy iest odwiezdz sie.	Cxxij.	XXX.	vi. vij.
Powołány ma bydz poiman / wśákze nie mczony / iesli inného dowodu niemáš.	Cxxvij		
Pozew rozmaity / w pozwie co trzebá ba- czyć / obyczay pozwania / czas / y in- né rzeczy okolo pozwow.	li. lvij. Lviij. 59.60.		
Pozew iáko skázic może.	lxxiiij	Xlv.	
Pozwánému co pilnie trzebá bączyc przed odpowiedzia.	lxxxv.		
Pozwany poddawa sie obcému Se- dżiemu przez odpowiedz ná žalobe.	lxxxv.		
Pozwa-			

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Pozwany na każdym stopniu Prawa / może odpowiadać.	LXXI		
Pozwany kiedy nie winien odpowiadać Powodowi.	LXXII		
Pozwany może się wyiąć do swojego Prawa.	LXXIII.	19. 20.	
Pozwany / obżalowany przeciw gołey zaś tobie / bliszy odwozu.		XXV.	
Pozwanego / kiedy nie stawa do Sadu / iako przysysła.	LXXI.		
Pozwanie nie ma być kiedy Prawo zaś siedzie.	XXII.		
Pozwany klety może się prawem brzo- nić.	XXIII.		
Pozwany może pusić przysięge powo- dowi.		XX.	
Pozwany / patrz w słowie / Obwiniony.			
Pożyczana rzecz / a zaś zastawiona / gdzie ma być sukana.	LXXV.		
Pożyczanej rzeczy w tego sukac / iesli ten umarł komus pożyczyl / albo iesli stracona.		XXVI.	
Pożyczane ma być weale oddane.		XXVII.	
Pożyczona rzecz zgubiona / ma być pla- cona.		XXVIII.	
Pożyczanej rzeczy iako używać.		XXIX.	
Pożyczanej rzeczy schowanej / żaden w dlugu nie ma hamować.		XXX.	
Pozoga / o palenie domów obwiniony / a przacy sie / iako odchodzi.		XXXI.	XX.
Prawa dla czego wezynione.			
Prawa Maydeb. gdy nie stawa / gdzie się skłaniać / iako sedzić.		XXV.	
Prawo y rozdziel Prawa: Prawo May- deburstie w Polsce przyieté.	i. ij.	XXII.	
Prawo			

Reyestr do

Porz. Art. Cesar

Prawo iakie kto ma spuszczać.			
Prawa swego / to iest / Alciety causi sa- dowey / moznieshemu / z strony Drze- du / odstepowac / nie godzi sie / patrz w slowie / Moznieshy.		xi. xvi.	
Praga: pena in cute et carne: karanie v pragi o co bywa.	Cxxix.		xxxi. xxxvii.
Przedawanie / kupowanie / rozdanie J- mienia.	xlij.	x.	
Przedawca Jmienia / gdzieby niemogl obronic kupca / co czynic.		xi.	
Przedanie Jmienia / ma bydz przed Pra- wem.		xij.	
Przedawca kiedy na przedaniu skoduie / y zadatek traci.		xij.	
Przekupniow karanie.	vij.		
Przewinienie male albo wieksze / ciezsze a- bo lzsze / iako sie rozumie.	cxix.		
Przysiega Radziecka.	vij.	xvij.	
Przysiega Woytowska.	x.	xvij.	
Przysiega przysieznicza / y ich powin- nosć.	xij.	xvij.	
Przysieznik mlodszy / podskarbi przysie- znicy.	xv.	xvij.	xxxi.
Przysieznicze dochody.	15.99.		
Przysieznicza niedbalosc o pisarza.	xvi.		
Przysieznicy trzezwo maa sadzic.		xvij.	
Przysieznicze swiadcetwo kiedy nie wazne.		xvij.	
Przysieznik / nie ma wedle widzenia swoięgo sadzic / ale wedle Prawa y nalepszego sumnienia. Jure Muni- cip: Artic: 14. Przeto Przysieznik ko- zdy z swey osoby kiedy nań przyydzie powiadac / co o tey sprawie rozumie / G ma sie			

Reyestr do

Porz. Arty. Cesar.

ma sie warować / aby nie mówił / Ták
mi sie widzi: Ale / ták to w Prawie ná
písano stoi / Ták to wedle Summienia
moiého rozumiém. A gdzieby watpli-
wość okolo iákíey sprawy miał / lepiéy
iż sobie ná rozmyslenie wezmie / á Prá-
wá sie doloży : niż ma watpliwie sa-
dząc / iáko sie mu widzi. Bo goyby Przys-
sieżniká spytano / iáko Sentencya wy-
dał / á on odpowiedział / iż wedle widze-
nia swego / táká nie nie waży. Senten-
tia secundum videre et ex opinione pro-
lata non valet. Nápisano in Jure
Municí: Artic: 14. in Glosa. Tákże y
Prokuratorowie / gdy sprawuiz rzecz /
nie máiz mówić / Ták czuie wedle Prá-
wá: Ale ták iest wedle Práwá / ták tam
nápisano stoi.

Przysieżnik / pátrzy ku temu w słowie /
Sedzia.

Przysięgá stárszych z Céchów.

XXv.

Przysięgá nowego Mieszczaniná.

támże.

Przysięgá slug Mieyskich.

XXvi.

Przysięgá slugi Woytowskiého.

XXvii

Przysięgá Żydowskiá.

31. 93.

Przysięgá przeciw Cyrográffowi / nie-
słusna.

85.

Przysięge obżalowany moze puscic po-
wodowi / y inné náuki o przysięgách.

XX.

Przysięgi przysiętý inż puscic nie moze.

XX.

Przysięgá iáká ma bydz z pomocniká.

88.89.

Przysięgá ná roku nie oddána / czás
przysięgi.

lxxxix.

Przysięgáiącego wolność.

xcij.

przysięgá

Keyestr do

Porz. Urty. Cesar

Przysięgą przeciw dowodowi bydz nie może.	Xciij.		
Przysięge principal sam / nie plenipo- tent / ma oddawać.	Xciij.		
Przysięgi nie mają bydz z Urzedu odkła- dane. Krom przyzwolenia stron.		xx.	
Przysięgą po umartwieniu rece.		xx.	
Przysięgą iednemu wielokroć nie ma bydz dopuszczoną.		xx.	
Przysięgą w iawnych rzeczach nie ma bydz		xxxvij.	
Przysięgą przez iednacze skazana / waż- na iako y Sadowa.		xxi.	
Przysiężne Ceremonie / patrz o tym sę- roko inter Titulos fol. 117. 118.	Xc.xci		
Przysięgą z mianemania bydz nie ma.	Cxx.	Xlvi.	
Przyiaciele po Malżeństwie / Unioná ich.	Cxxix		
Przygodne zabicié / patrz w slowie / Mieżobójca.		Lij.	xxxvij.
Przywilecie czym bywają tráconé.			
Przywilecy / kiedy go kto odstapi / nie nie wazny / y innych przypadków / kiedy przy- wilecie nie wazny / patrz wyszley w slo- wie / Gleyt.			
Prokuratorowie / ich powinność / przy- sięgá / potrzebność / wczciwość / y cno- ta téż.	xvij.	Lv.	xxxi.
Prokuratorá zdraǳliwego winá.	xix.	Lvi.	38.
Prokuratorem kto nie może bydz.		Lv.	
Prokuratorow slusne myto / y łupie- stwo.	xx.	Cvij.	
Prokurator kiedy nie może sprawowác rzeczy.	lxvij.		
Prokurator iako ma czynić žalobe kie- dy in-			xxxij.

Keyestr do	Poz.	Arty.	Cesar
dy instiguie na gardo.			xxxij
Prokurator czym sie Sedziemu z prok-		v.	
raciiy wymowi.			
Proporczyki / lampa w ogien wywiešo-		Lx.	
na co znaczy.			
K.			
Kayce z iakich ludzi maig bydz obie-	vij.		
rani.			
Radzietka wladza / y powinnośc.	vij.		
Kayce iako listownym pozwem pozy-	L vij.		
waig.	L vij.		
Radzietkie swiadectwo rozne podlug		Xvij.	
roznych spraw.		Xlvij.	
Kayce w czym moga bydz przeswiad-		tamze.	
zeni.			
Kayce kiedy opiekuny daig.		xxvij.	
Kayce niektorzy przy ogniorowy przygo-		Lxi.	
dzie winni bydz.			
Kayce winni miec Keyestr ludzi na		Lxij.	
Katusiu.			
Kanny kiedy vmrze iaki dowod iesli z ra-		xxvij.	Xlvij.
ny vmarl.			
Kany sine kto obwiedzic Urzedem /		xxvi.	
bliszy pokonac obwinionego.			
Kan placenie iakie ma bydz.			
Kanienia skodliwego nagroda.			
Prawo Boze tak vczy / Exodi 21. Gdy	39.	xxvij	
by kto w zwadzcie vderzyl drugiego	tamze.		
kamieniem albo pieścią / a onby za-			
razem nie vmarl / aleby przylezal: A			
wstawszy iesliby o kiu z domu wy-			
chodzil: tedy ten co go vderzyl / nie			
wiecey winien zostanie / iedno mu ie-			
go omieszkanie y lekarsstwo zaplacic			
powinien.			
O Ka-			

Reyestr do	Poz.	Arty.	Cesar
o Kány Sad kiedy ma bydz polskim prawem.		XXIII.	
Ratusz winien miec potrzeby ognio- we.		XXI.	
Rekojemstwo / Rekoymie Sadowni y nie sadowni.	XXVI.	XXII.	
Rekojemstwo Sadowe / o ktore rzeczy ma bydz.		XXII.	
Rekoymieciu nauki / obrony.	XXVII 23. li.		
Rekoymiego wolnosć za nowym Con- tractem.	XXVII		
Rekojemstwa bziemie / kiedy na dziedzic- ca spada.	tamze.		
Rekoymia kiedy moze czynic przeciw dluznikowi.	tamze.		
Rekojemstwo in Civilibus et in Crimi- nalibus.	LXXVII	XXII.	
Rekojemstwo spólney reki.		22. 23.	
Rekoymiego wyzwolenie / po zmarlym dluzniku. Jure Nunc. Artic. 119.		22.	
Rekoymiego przysiega za dluznika zmarlego.	LXXVII	XXII.	
Rekojemstwo spólnego vsprawiedli- wienia.	LXXVI.	XXII.	
Rekojemstwo o bydle ktore w rekojem- stwie zdechnie.		XXII.	
Rekojemstwa osiadlemu nie trzeba.		XX.	
Keti własney pisina przacy sie / nie blis- sy odvodu. Powod bliszy samotrzec. patrz też o tym wyssey w slowie / Pi- sino własney reki.			
Rzemieślnicze posluszeństwo ku Ká- com / patrz też o tym w Reyestrze na Tytuly / w slowie / Kádziecka wla- dza.	XXIII.		
G. III. Rzemie-			

Reyestr do

Rzemieślnicze schadzki ku czemu.

Rzemieślnicze przygodne meżobóys
stwo.

3 Rzemieśla zrzucenie / dla czego ma
bydź / patrzyć o tym sierzcy w Reyestrze
na Tytuły / w słowie / Pies.

Rotulu otworezenie / od wyszłego Prá-
wa / kiedy ma bydź / y iaki postepok przy
tym / patrzyć o tym w Reyestrze na
Tytuły / w słowie Appellacya / Sen-
tencya.

Kostarki w Miescie zruszacy / iako ma
bydź karan.

Ruchomé rzeczy moze Testamentem od-
dać / oprócz Gerady a Zergewetu.

Ruchomé rzeczy maż po żenie bierze

Ruchomemi przedniysza placa dlugu.

Patrzyć też o tym w Reyestrze na Tytu-
ły / w słowie / Dlužnik.

Rug / miasto Burgarbskiego Sadu.

Rzeczy zloczyncy odiete / komu sluży.

Rzeczy które przy zloczyncy biorą / tym
maią bydź wrocone / czyle są. A iesli

by sie niht do nich nie ozwał w rok :

Wzad chowając ie tak dlugo / ma ie

obrócić na swóy pożytek. Jasně o tym

Práwo / Spec: Sáro: lib: ij. Artic: 31.

in Textu et in Glosa. Bona dam-

natorum / non sunt in lucrum Judi-

cibus / aut eorum officijs. Posses-

sor licet morte puniatur / res nihilo

minus redduntur illi cui pertinent.

Wiedziéc to Práwo bárzo iest vžite-

czo : bo gdzie Wzad iest chetwy /

mogliby sie komu swápic ná nie-

znosné

Porz. Arty. Césár.

xxiij.

cxvix.

xxiij.

C.

xl.

xiij.

xxxiij.

iiij.

Lxxiij.

Ciiij.

xxviiij.

Cxxx.

xxviij.

xlviij.

Reyestr do

Porz. Arty. Césár

znośné meki / ná gárdlo / áby oného
státku tego dostat / co bydz nie ma.
Przeto im tego Práva Swietckie bro-
nia / y Duchowne nie dopuszczais im
przywolasczac sobie tych rzeczy / ale
kaza wrócic tym czyie sa. A to dla
wybawienia dusze zloczyncowey / ál-
bo dla tego / áby z lepszym Sumnie
niem schodził z tego swiata / gdy wi-
dzi / iż sie temu kogo wskodził / nagro-
da stala.

S.

Sady w Miesciach troiaki / y sposob
ich.

xxxiij.

Sady czekanie / tylko ma bydz do polu-
dnia od wschodu slonca.

xxxvij.

Tu tym opijaniem czasu / daie znac / á-
by Sady z wielka pilnoscia sprawo-
wane byly / áby sobie Sedziowie ná nich
nie reknili. Nais tu powinowactwo
siedzenia / ab ortu Solis ad meridiem /
et non ultra. Druga / áby trzezwos-
dzono / iako to ná innym miejscu iasnie
opisano / Speculo Sa: lib: iij. Arti: 69.
Judices ieiuni et sedentes / debent sen-
tentias inuenire. A to dla tego / áby
ich pianastwo tu niesprawiedliwosci
nie przywiadlo. Bo pianastwo czesto-
kroc jest poczatkiem y pobudzeniem ku
wysstkiemu ziemu. Na Miesteczach
y we Wsiach nie tak sie sprawia / ale
skoro zasieda / naprzód od Gorzalki
grunt zaloza / y kaza iey sobie nosic iak-
to ná rzad. Po obiedzie zas Brzezka
dobrze

Xlvij.

Keyestr do

Porz. Arty. Cesar

dobrze zalewając / wiec sic na sadzie po-
pię / y rebaltá którego za pisarza má-
ię wedle siebie / wpoię / ták wshysey be-
da pićani / pićano sadza / pićano piśa.

Co gdy iest przeciw Bogu / y oto prze-
ciw iáśnému Práwu / Pánowie dziedzi-
czni / nie mieliby tego dopuszczać. Judi-
cium enim Dei est / non hominis.

Sady wyłożone / czasy ich / sprawy.

41. 42.

Sady potoczne / sprawy ich.

Xlv.

Sady gościnne.

Xlvi.

Sadu postanowienie / y Gáienie.

34. 41.

Sadowe sprawy mają być rozumnym
językiem v Sadu.

Lxxx.

Sadowna wziętość y bezpiecność.

34. 43.

Sadowna bezpiecność y wziętość /

xxxvij.

Gáieniem iest obwarowana / które
zawždy bywa niż sie Sadowne sprá-
wy poczynając / aby żaden wymówek
nie miał / ktoby iedno tam na miey-
scu Sadowym pokóy śmiał naruszyć /
albo ręką / albo słowy. Musi być ko-
żdy karan wedle przewinienia / albo
ná cieie / iесли on pokóy ręką zgwat-
ci: albo ná pieniądzach / iесли słowy:
iáko nápisano Speculo Sa: libro ij.

Articulo 67. in Glosa. Pax in Judi-
cio fracta / corpore punitur: verbo /
pecunia exoluitur. Żaden sie nie wy-
mówi / nie słyszałem / niewiedziałem.

Alé niewiem co to słyszenie. Pola-
kom pomaga / ponieważ im ná wie-
lu mieyscach nierozumnym językiem
gáię / iáko y Imienie / kiedy komu ro-
zdawając / téż nierozumnym językiem /
zwłaszczá

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

zwolasczã Polakom mówią / Kto te-
raz milczy / aby wiecznie milczał. A na
Miasteczkach y na wsiach / acz po Pol-
sku / ale zaś pomatu schyliwszy sie / tak
iż tego żaden nie słyży / iedno oni sami
co sobie schyliwszy sie ieden ku drugiemu
sępcą. Niemiem co tego Niemiec-
kiego gáienia / albo rozdawania / albo
septania za pożytek. Pisało sie prze-
ciw temu piérwcy / a nie tak sie wiele
pisało / iáko za onym pisanie wiele z
Przełożonych często temi słowy mówi-
li: Muszą po Polsku gáić / muszą / mu-
szą: trzeba tego / słusna to rzecz y po-
trzebna. Także y Imienie rozdawac
muszą po Polsku. A przedsie do tego
czasu téy mowy skutku niemáš żadne-
go. Dziwna rzecz / iż co iest v Sadu na-
potrzebniejszego / iáko bezpiecność / w-
czciwość / przestrzeżenie škody / to niero-
zumnym ięzykiem rostkazowac.
Słusnieby wedle tego rostkazowania
sami Niemcy o przestąpienie mieli bydź
karani / y sami o Imienie rozdane wie-
cznie milczec: gdyż to do samych Niem-
ców mówią. Polacy nie mieliby bydź
karani: bo kiedy gáiono / iáko gáiono /
nie rozumieli. Także o Imienie / iesliby
którego Polaká było rozdane / choć da-
wnosc przeszła / mógłby mówic o nie /
Bo tego nie rozumieli kiedy po Nie-
miecku tak mówiono / Kto teraz mil-
czy / aby wiecznie milczał. Bo komu
nie roznym ięzykiem co rostkazują /
nie winien tego czynic co mu rostkazu-

Keyestre do

Porz. Arty. Césár

ia / y słusna záwždy nieposlušenstwa
wymówke máia / iż nie rozumiał.

Tu też nie wádzi przypomnieć ná
té / którzy náprzeciw gáieniu Mieyskich
Sądów mówia : **T**ciemáš nic z dógi /
iż záwždy niż sádzic zaczął / przykazu-
ia / áby każdy miał Sąd w wieczności /
áby był pokój zachowan / y niewczym
mienaruson : áni reka / áni słowy : Ktoby
sie tego wáżył / áby był karany. **T**óž
w ziemskich Sądziéch Koronnými Stá-
tuty dobrze obwárowano / áby ná Sá-
dziéch rozruchy / zgiełki / wolánia nie-
bywały / áby tam zbroyna reka nie cho-
dzono / áby zachowano pokój y věci-
wość. **N**adobné o tym Statutá są písá-
né / *De Securitate Iudiciorum*. **A**o
soblindy *Sigismund*: *Trac: 1507*. Który
ieft w té słowa : *STATUIMUS & decreuimus,*
si quis in armis vel cum armis insidias, seditio-
nem, violentiam praefereantibus ad Conuen-
tus aut Iudicia venerit, tanquam pacis commu-
nis violator, poena capitis puniatur, quam si
forte fuga euaderet, bona eius confiscentur. Et
hoc STATUTUM ad personas cuiuslibet status &
conditionis & praeminentie extendimus. &c.
A ná koniec / Ktoby sie iedno v Sádu
ná stole položyl / trzy grzywny przepas-
da : Które winien položyc nie odchodząc
od Sádu / pod wing czterna. grzywien.
Tóć w Niemieckim práwie obwáro-
wano *Qui armatus ad Iudicium venit, mul-*
tam praestabit, & Actor querulari non tene-
tur, nec Iudex iustum audire debet. Quod si in-
cipit guerram, ut pacis violator iudicatur. Spe-
Sax: lib: ij. Artic: 67. **C**o sie w Gáieniu
in ge

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

in genere / przestrzega / które niemáš
dla czego ganić / gdyż Gáienie nie inné-
go nie iest / iedno opowiadanie tych
Praw / które są około pokoju / á wezci-
wości Sądowey / á przykázowanie po-
koju y wezciwości. W czym z Sady
Ziemstiemí niemáš żadney różności / ie-
dno tá / iż té Práva w Mieystich Sa-
doch záwždy w gáieniu opowiadają / á
w Ziemstwie nie opowiadają / tylko do-
má czytają: Ale kiedyby ie téż opowia-
dano / tedyby to opowiadanie równie
było iáko y w Mieystich Sądow Gáie-
nie.

Szalony gwałtu nie czyni.

Szalonego obyczay.

Szalony iáko ma bydz ná gárdle Karan.

Szalony z brácią działu nie ma.

Sásiedzi nie mają sie pozrywác do inné-
go Práva / y winá zá pociąganie w
innym Práwie.

Schowána rzecz zgubiona / Kiedy nie
ma bydz pláconá.

Schowáney rzeczy niemoże hámować w
dlugu.

Schowanie iáwnie ma bydz przymo-
wane.

Scian z sásiadem spółné budowanie.

Sedzia sedziégo opisanie / powinność.

Sedziem kto nie moze bydz.

Sedzia / złoczyńce ná rekoienstwo nie
ma dáwać.

Sedzia kiedy sadzi ludzi z innégo Prá-
wa.

Sedzia którym ludzióm dáć rzeczniá.

h ij Sedzia

cxrrvi rrrv.

rx.

Xlvi.

ij.

Xlix.

38.

támże.

támże.

Xl.

xli.

5.6.13. 43.46

ij. iij.

vi.

Xij.

Xij.

Xliij.

Xlvij.

Xij.

Lv.

Keyestr do

	Porz.	Arty.	Cesar
Sedzia o gre nie sadi / y iako sadi.	Xij.		
Sedzia ma dobrze baczyć osobę którą da- ie więzić.	Lix.		
Sedzia co winien o więźniá / gdy z ka- zni wciecze.	Lxxix.		
Sedzia kiedy sedzić nie może.	Lxxij.		
Sedzia iako ma sedzić / iesli wedle powie- ści / czyli swoiey wiadomości.	XLv.	XLv.	
Sedzia obie stronie słuchać ma.	XLvj.		
Sedzia gdy zdarza na mece / co ma ba- czyć.	Cxxij.	iiij. 8.	
Sedzia podeyrzany / gdy na mece zło- czyńca vmrze.	Cxxvj.		
Sedzia przysięgi z vrzedu nie ma od- kładac.		XX.	
Sedzia siwey rzeczy żaden niemoże bydy.		26. 43.	
Sedzia winien oprawić komore gdzie sadzają.		XXX.	
Sedzia nie ma więźniá puszczac bez strony.		XXX.	
Sedzia kogo na śmierć skazować ma.		tamże.	
Sedzia ścunek rzeczy winien mode- rowac.		Xliij.	
Sedzia sprawiedliwości odwołaczac nie ma.		Xlv.	XXvij
Sedzia iakich rzeczy do Sadu przypu- szac nie ma.		Xlvj.	
Sedziemu rzeczy ku wiedzaniu potrze- bne.		Xlvij.	
Sedzia naiemny / iako ma bydy karan / patrz w słowie Jednacy.		Xlvij.	
Sedzia wedle prawa winien sedzić.		Xlvij.	
Similia iednako mają bydy sadzone.		Xlvij.	
Sedziego kiedy przeswiadczyć może.		Xlvij.	
Sedzia nie ma sedzić co mu nie należy.		Xlvij.	

Sedzia

Keyestr do

Sedzia w czym nie ma lirować nakładu
swoiego.

Sedzia w watpliwych rzeczach co ma
czynić.

Sedziów rozmowa około ostatniego de-
kretu.

Sedzia / patrz ku temu w słowie /
Urząd.

Sześci Miasz zjazd do Krakowa na ap-
pellacye.

Sentencya / patrz w słowie / Ortel.

Siedzącym w iednym prawie / Spra-
wiedliwość ma bydz iednym Pra-
wem.

Synowie z dziewczkami iako po Rodzi-
cach równy dział biorą.

Sierocie gdy sie kto chce wwiązać w J-
mienie / co ma czynić.

Sierota bez opiekuna nie niemoże.

Sierota iako dochodzi Jmienia przeda-
nego przez opiekuny.

Sierota bez Opiekuna / co może.

Sierota / patrz w słowie / Opiekun : y w
Keyestrze na Tytuły / w słowie / O-
pieka.

Skargá na gárdlo iako ma bydz.

Skargá falszywa co przynosi skarz-
cemu

Skargá gdzie sie pocznic / tam sie koń-
czyc ma.

Skarb Królewski kiedy spadek bierze.

Skarb należony w domu nowo kupio-
nym / komu przychodzi : Odpow. Je-
sliby takie pieniądze w onym domu
przez tego który go przedał / były z iá-

h iij Kiey

Porz. Urty. Césár

Xiiij.

XXv.

XXjx.

Xcvij.

Xliiij.

CXv. i. ij. iij.

Ljx.

vj.

xxiij.

xxiij.

xxij.

xxij.

Xliiij.

CXviij

Reyestr do

Porz. Arty. Césár

kiey omylnosci zostawione / albo na iak
kie mieysce polozone / albo ich zapamie-
tal: tedy temu co dom przedal / przycho-
dzi / a nie temu co kupil.

Albo w domu nayda pieniadze / iako
skarb zachowany: Tedy iesli sie ozywa
a znayduie Pan onego skarbu / iz ji za
iaka potrzeba / albo dla iakiego pozyt-
ku tam zachował / tedy iego bedzie. A
iesli o Panu onego skarbu nie wiedza /
albo Pan onego skarbu umarl / tedy
iesli na swym wlasnym gruncie ji na-
lazl / wssyet tego bedzie ktory nalazl.
A iesli na cudzym gruncie nayda / tedy
albo robotnicy osobliwie na to sa wie-
dnani aby szukali / a w tej mierze te-
go bedzie skarb czyy iest grunt. Albo
robotnicy sa nateci na inną robotę / a
z przygody nalezli skarbu / tedy polowica
iest tych ktory nalezli / a druga polo-
wica onego ktory iest Panem kupnego
gruntu.

Skazanie kiedy ma bydz spisane y czy-
tane.

xxix.

Skazanie Sedzięgo bez pozwu / nie wa-
zne.

Lx.

Skazanie: patrz w slowie / Ortel.

Szkody domowe.

Szlachcica kiedy Mieszczenie poimac
moga / y iako sie z poimanyim na gwał-
cie zachowac.

40.41.

Lvij.

Lix.

Szlachcice iako ma bydz pozywan.

Lvij.

Słow zlych nagroda kiedy nie ma bydz.

Xlvi.

Sluga co Panu wtraci / Pan dochodzić
moze.

Lij.

Sluga

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

Slugá od Pána swego odchodzący / co
cierpi.

Liiij.

Slugá kiedy przed czasem od Pána mo-
że odeysdż.

tám.e.

Slugá Pánstkich rzeczy przegrac nie-
może.

L v.

Slugá po zmártym Pánie / iáko rychto
myto bierze.

Práwo Bożé wezy / záplácić sludze my-
to naymu iego ná každý dzień pier-
wey niż slonice zaydżie. Abowiém v-
bogi iest / á tym sie tylko żywi. By
śnadż nie wolat ku Pánu / vskarżá-
jąc sie ná cie: A ty bedzieś miał grzech.
Deute: 24.

Slugá który sie vdat ná lástke Pánu slu-
życ / z lástki sie vpominác ma. Spec.
Sa: lib: 1. Artic: 22.

Liiij.

Slugá kiedy omrze nie wziazroszy mytá /
myto iego komu nalezy.

Slugá / patrz ku temu w słowíech /
Pan / Myto.

Smierc rozmaitych zloczynców.

cxviiij

Spadków bliskosci stopnie.

Cxv.

1.2.3.4

Szperunk / patrz w słowie / Arest.

Lxxvi.

XLiiij

Spólne vspráwiedliwienie stron.

Spowiedz zloczynców.

Lij.

xxxiij.

Spráwiedliwosci każdy ná dziedzinie
śukác ma.

ij.

Spráwiedliwosy Sad / dwie rzeczy prze-
kazuá.

Stárzy lžey máia bydż karáni.

cxixvi

Stárny Koronné okolo gwałtów.

57.58

Strzechy budowanie nie ma bydż nád
cudzym gruntém.

xl.

xli.

Stróz

Keyestr do

Stróż śatławy / gdyby więźniá puścił /
iáko ma byđz karán.

Sromocenie á łenie potáiemné / iáko
ma byđz karáné.

Świádkowie : świádczyć kto nie moze.

Świádek ieden nie waży.

Świádkowi co kto záda / wnet musi
dowodzić.

Świádkow wodzenie kiedy ma byđz.

Tá świádku kto sie bierze / á nie dowie-
dzie / co tráci.

Świádectwa słucháć kto ná rok nie
stanie / álbo słucháć niechce / rzecz swo-
ie tráci : á ten który Świádku miał
wiéđz / wygrawa. A słusna to : bo
ieśli bym ja biorąc sie ná świádku / á
nie wywiódł ich / trácił dla tego swo-
ie rzecz : tedy y ty kiedy ich odemnie
wiedzionych słucháć niechceś / słusnie
rzecz swoje tráciś. Vbi est enim ea-
dem ratio / eadem est Juris disposi-
tio. Speculo Saxonum Libro ij.

Articulo II.

Świádkow wiele ma byđz / y iáko ie
wiéđz.

Świádkow pytania / á co świádczyć
máią.

Świádkowie naicemni co zá pieniądze
przysięgáią / nie máią byđz przymo-
wáni.

Świádkowie iácy máią byđz / co świá-
dczyć : fałszywi co ciérpieć máią.

Práwo Bożetát wezy / Deut: 19. Gdy-
by fałszywy świádek powstał prze-
ciw komu / winuąc go o przestep-
stwo

Poz. Arty. Césár

Xlv.

xxxi.

Lxxi. Xviij.

Lxxij. Xviij.

Lxxij. Xix.

Lxxij.

Xix.

Lxxij.

Lxxij.

Lxxij.

Xviij.

Lxxv.

xxij.

21. 22.

Reyestr do

Porz. Arty. Cesar

stwo. A Sędziowieby go uznali bydy
fałszywym świadkiem / tedy uczynię
to nad nim / co on był złosliwie wymy-
ślił uczynić nad bratem swoim.

Świadców słuchanie o złoczynstwa.

Świadcowie o dziedziczne Imienie /
mają bydy osiedli.

Świadectwo bez przysięgi / nie nie-
waży.

Świadectwa Rące / Wójtá / Przysię-
żników.

Świadek nie pozwany / ma bydy odzu-
cony.

Szubienicá iáko ma bydy budowana.

L.

Tacitum Juris co iest / pátrzy w słowie
Hypoteca.

Terminus peremptorius / co iest.

Termin. Terminy álbo czasy / w spia-
wach o dlugi / o szkody / y o inné trzy-
wody / które poczciwości nie dotyczą /
iáko Látinnicy zową / Actiones Ci-
viles / kiedy stroná za piérszym poz-
wem nie stanie / mają bydy dawane ná
drugibliszy sąd po onym Sądzie / ná
którym był piérszy rok. Tiewiém
żąd weszło w obyczaj niepotrzebnie /
iż Prokuratoro. kiedy kogo dają pozy-
wać ná sąd / á pozwany nie stanie / zaś
dają pozywać strone náziútrz / choć
wiedzą dobrze / iż Sąd nie będzie ná-
ziútrz. Jesli pozwany nie stanie / da-
mu Powód pisac wine przed samym
Wójtem. Stánieli / tedy sobie odto-

J 34 rok

xxiij.

xvij.

xvij.

xvij.

xix.

Li.

xxix.

Keyestre do

Porz. Arty. Césár

za rok ná bliski Sad / iákoby nie wšyst-
to zájedno / dáć zárazem rok ná bliski
sad. To iž iest przeciw práwu / náklad
prózny / Akciey zatrudnienie / iž wiec
czasem strony o rok / práwnia sie rok
nie mianoby zachowywać. Tak napi-
sano Speculo Sa. libri. 1. Articuli. 67. in
Textu et in Glosa: Terminus seu tem-
pus in actione Civilí / datur ad proxi-
mum sequens Judicium. A w textcie:
Qui coram Judicio impetitur / presens
que ibi non fuerit / vicinum ei Judici-
um assignetur: nie názáintř przed Wóy-
tá / ale vicinum Judicium / proximum
sequens Judicium / kiedy wšystká tá-
wicásiada. Wšystko to są niewiádo-
mych Prokuratorów niepotrzebne wy-
mysły / którei sie sprawiedliwość w-
lecze / Actcy sie zatrudnia / náklady sie
prózne mnożą / które Prokuratorowie
swoim Pánom ku wielkiey škodzić czy-
nią / á sobie ku pożytku / iž ie biorą / kie-
dy główna rzeczysztu.

Terminu zlozenie / ku skazaniu.

Testament. Testamentowy opiekun nie
winien Inventarza uczynić.

Testamentem w chorobie co moze od-
dác.

Testamentu iáki dowód.

Testamentem žoná bez mežá nie niemo-
že oddác.

Testamentem czemu stojácego Imie-
nia niemože oddác bezdžiedziców.

Testament zloczynce iáko bywa spisá-
ny / pátrž též o tym w Keyestrze ná

Tytus

Cxi.

xxx.

xxvi.

támže.

támže.

támže.

Cxxij.

xxvij.

Reyestr do

Tytuly / w słowie Testament.

Trucizna koby sie obchodził / iakie bądanie / y karanie.

Trucizna kupować / rzecz niebezpieczna

M. p 83.

Ubogi z miłosierdziem ma bydz karan.

Wnieśnienie cudzey żony albo dziewki.

Prząd winien wiedzieć / czym sie kto obchodzi.

Prząd gdy niewinnie kogo da męczyć co traci / a kiedy nic nie traci.

Prząd co czynić ma / gdy zloczynce osądzić nieumie.

Prząd co czynić ma / gdy zloczynca zeznawszy sie zaś zaprzy.

Prząd w wątpliwych rzeczach / co czynić ma.

Prząd kiedy sam na zloczynce instyguc.

Prząd rzeczy zloczyncy odietych / niema brać / patrz wyszły w słowie / Rzezy.

Prząd z kradzionemi rzeczami / gdy ie przyniosz / co czynić ma.

Prząd swoim nakładem subienice budować ma.

Prząd / patrz tu temu w słowie / Se dzia.

Wargielt w Prawie / co sie rozumie.

Wdac sie w Prawo / co iest.

Wdowa o hergetvet obwiniona / przysiega odchodzi.

Wdowa do naczynia rzemieśla meżowego / po śmierci tego / nie ma.

J 4

Wdowa

Porz. Arty. Césár

10. 36.

Xli.

támże.

Xij.

38.

Lxiiij.

vi. 20.

XXi.

xxiiij.

Lxxviiij.

xxxiiij.

XXv.

Xlv.

Xlvij.

Xlviiij.

Li.

39. 134

XXiiij.

Lxxv.

Xlviiij.

vi.

ij.

Kyeſtre do	Porz.	Arty.	Céſár
Wdowa / pátrz w ſłowie / Żoná / Nie- wiaſtá.			
Wiáno / Żoná zá żywotá Meżowého / kiedy ſie wiána vpominác może.		x.	
Wiána bliſſa Żoná po śmierci Meżo- wéy dochodzić przeciw potomkóm meżowym.		viiij. ix.	
Wiána gdy Mąż Żenie nie wiánuie / cze- go ſie po śmierci Meżowéy domágá- ma.		viiij.	
Wiáno / pátrz tu temu w ſłowie / Żo- ná / Niewiaſtá / y w Kyeſtrze ná Ty- tuły ſérzéy.			
Wina zá nieuczciwé ſłowá.	Xi.	Xlvj.	
Wina zá nie ſtanie do ſądu.	xi. 39. lx		
Wina gdy ſtrona ſtrona lży v ſądu.	Xj.		
Wina krwáwa / ſina.	ii. 39.	24. 27	
Wina zá niedoſyc wezynienie ſkazaniu.	Xj.		
Winy álbo poku pu / koby nie záptácił czáſu powinného / ſługá Wzedowý bedzie go fantował : y on fant może zárazem záſtáwic álbo przedác. Spe- culo Saxo: lib: 1. Articuli: 53. in textu.			
Winy nie máią bydz odpuszczone.	Xij.		
Winy Burgrábſkie / y inné / iáko máią bydz plácone : Pátrz wyſſéy o tym / Burgrábſka winá.	38.		
Wina pieniezna / przeciw Prawu Bo- żemu.	Xl.		
Wina / kto ſáſiádá wyzywa do inného práwa.	Xlvij.		
Winy przy oddaniu przysięgi.	Xc.		
Wina kto ſie imnie nie ſwoiéy rzeczy / pátrz w Kyeſtrze ná Tytuły / w ſło- wie / Imowác ſic.	Cviij.		
Wina			

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Wina kto sie bierze na Jstca / a niesta- wi go.	Cjx.		
W innym prawie nikt nie winien odpo- wiadać.		Xlvij.	
Wierzyciel / Wierzycielowi nauki oko- ło Dłużnika.	Lxxvj.		
Wierzyciel prze niepilność dnia ku pla- cący naznaczonego / pieniedzy nie tra- ci.		Xliij.	
Wierzyciel między fanty Dłużnikowe mi brat ma. Patrz o tym w Keye- strze na Tytuly / w słowie Dłużnik.		Xv.	
Wierzyciel potomków zmarłego przed trzydziestym dniem po zmarłym / nie ma gabać.		Xv.	
Wierzyciel kogo pierwszy szukać ma o dług / dłużnika czy rekoymiego.		XXij.	
Wierzyciel / patrz ku temu w słowach / Dług / Dłużnik / Fant / Deposit : y w Keyestrze na Tytuly.		XXij.	
Wybicie z Prawa rozmaitym obyczai- em.	Lxxij.		
Wybiecie / Wybicie / patrz w słowie Ex- ceptiones.			
Wychodu budowanie / iako daleko ma bydź od sąsiada.		Xlj.	
Wieżenie dwoiakie winowayce.	Lxix.		
Wieżnia ktokolwiek chce bronić / winien powód odpowiadać.	tamże.		
Wieżniowa vgodá dobrovolna / y przy- muszona.	Lxix.		
Wieżnia o dług wsadzzonego gdy Wzrad pusci / co traci.		XXX.	
Wieżień o zloczynstwo na Rekoiemstwo dany / nie bywa karany na gardle.		XXX.	
J ij. Wieszic			

Keyestr do	Poz.	Arty.	Cesar
Wieżenie / wyłanie wód / woyna / wyymuig od Sądów.		Li.	
Wieżnia w czym trzeba vpominac przed meka.			Xij. Xij.
Wieżien / patrz tu temu w slowie / Zloczynca.			
Ugoda ma moc rzeczy osadzoney.	Lxi.		
Wielkierz / co jest.		Lij.	
Wystep przeciw Królowi / Crimen lese	CXXv		
Ma jest. patrz wyssey o tym w slowie / Crimen.			
Wywiadowanie okolo zloczynstwa.			Xvij.
Wyznanie obwinionego kiedy nie ważne.	lxxvi.		
Woyt / Woytowska powinność.	x.		
Woyt na Dekret nie wotuje / tylko gdzie by sie mu widzial nie slusny / Lawni i vpomina.	xi.		
Woyt tylko winy bierze.	xv.		
Woyt kiedy Woznemu daie moc na Pozew.	Lvij.		
Woytowska przysiega w spiarwach sadowych y nie sadowych.	x.	Xvij.	
Woyt z Przysieczniki y z Pisarzem winni bydz przy mece.			Xij. Xvi. xxvij.
Wolanie do Sadu iakie ma bydz.			
Wolność komu dana / kiedy nie nieważy / patrz wyssey w slowie / Gleyt.			
Wzdanie Imienia kiedy nie ważne.			
Wzdanie Imienia iako bywa / zkad poslo.	xlj.	x.	
Wzdanie / patrz w slowie / Imienie.			
Z.			
Zabicie glowy iako placz.			
Zabicie w obronie		xxij.	

Keyestr do

obronie. pátrz ku temu w słowie /
Placa / y Mejobóycá.

Zabiáczow rozmaitych / rozmaíta
smierc.

Zabiácz Oycá y Mátki / y innych krewo-
nych / iáko ma bydz karan.

Prawo Boże / temu krobey tylko vderzył
Rodzice / álbo im zlorzeczyl / kaze wżigac
gárdlo. Exodi 21.

Zabicié przygodné. Jesliby kto sedl ná
to miéysce / gdzie sie zbiegáig ku ser-
mowaniu / strzelaniu / ku puszczeniu
ná zaród / ku ciskanu kámiénmi /
żerdziámi / y ku innému cwoiczeniu : á
támby z przygody byl zabit / álbo o-
brázon / álbo sie co takiégo przydáto /
sam sobie bedzie winien : Jesli ten co
uczynil dowiedzie / iz to nie z tym vmy-
slem / ale przygodnie uczynil : O tym
nápisano Jure Municipali Articu-
lo 38. in Glosa. Jesliby téz ieden
drugiego zabit z nieobácznosci / nie
z chuci nádwola swoie : Jáko gdyby
strzeláig ná pták / zabit czlowieká /
takiemu nie przychodzi o gárdlo / ale
ná plácenie glowy. Przeto Sedzia
ma w tym bydz opátrzny / aby sie wy-
wiadowal pilnie / iesli sie to zabicié
stálo z vmyslu / z chcenia : Bo iesli
tak / tedy mejobóycá ná gárdle ma
bydz karan. Speculo Sa: Libro ij.
Articulo 38. in Glosa. Pátrz téz o tym
wyssey w słowie / Mejobóycá.

Zbiegowie / Zdraycy / Odpowiednicy /
iáko máig bydz karani.

Zacné

Porz. Arty. Césár

xxij.

cxviiij

xliij.

134.

xxv.

xli.

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Zacne Osoby za iakim wystepiem by waia meczone.	CXXV		
Zak Atolit bliszy do Gierady / niz sio- stra matczynna : z siostra swoia rowno bierze.		Vj.	
Zaklad / patrz w slowie / Hypoteca.			
Zapowiedz / Zapowiedziany statek / patrz w slowie / Arest.			
Zaluigcy o zloczynstwo / iako w zalowa- niu ma postepowac.			XXij.
Zastawne imienie / y inne rzeczy.		xxxvij.	
Zastawne bydlo gdy zdechnie / czyia skoda.		38.	
Zastawione Imienie kto winien opia- wiac.		38.	
Zastawy o kogo sie vpominac gdy zginie.		39.	
Zawieszone dni od Prawa ktore sa.	Lv.		
Zdarwanie Imienia / obyczay / zkad po- sko / y skutek iego / patrz w slowie / Imienie.	XLij. XLij.		
Zebiacy pod perwnym znakiem maia chodzic.	XXXij		
Zebiacy radzi ogien zakladacia.		LXij.	Xj.
Zeznanie przed sadem co jest / skutek iego.	lxxxv.		
Zgodna ma bydz chorwana / zgody bliska strona przeciw zalobie dowod.		Xjx.	
Zydom ktore rzeczy z Prawa sa zabro- nione.	XXX.		
Zyd iako pokonywa Chrzescianina.	30. 82.		
Zyd kradzioné rzeczy moze kupic / za- stawa ich.	XXXj		
Zyda w zloczynstwie Kosciol nie ma bronie.			xxx.
Zyd przy zastawie y kupnie kiedy bywa zlodzicielem.	XXXj Zyd		

Reyestr do

Porz. Arty. César

Byd nawracający na swoje wiare / iako
 ma bydz karan. xxxij.
 Byda Chrzesciánin bliszy pokonac. xxxij.
 Byd / Heretyk / o cudza krzywde nie ma
 zalowac. xxxij.
 Byd o rzeczy zastawne kiedy zginga / iako
 odchodzi. xxxij.
 Sloczynica / na rekoienstwo nie ma bydz
 dan. xij.
 Sloczynica nie za swiezza poimany / blis-
 zy sie odwieśc. Lxxv.
 Sloczynice zeznanie ma bydz dobrowolne lxxvi.
 Sloczynica y w Dzieñ Swiety ma bydz
 meczon. Cxxij.
 Sloczynica o co ma bydz pytan na mece. Cxxvi.
 Sloczyncow kiedy wiele / ktory pierwszy
 ma bydz meczon. Cxxvi.
 Sloczynica kiedy ma bydz dwa razy me-
 czon. Cxxvij.
 Sloczynica powolany ma bydz poimany
 a kiedy meczony. Cxxvij.
 Sloczynstwo czworako sie rozumie. xxx.
 Sloczynce Kosciol bomic nie ma. xxx.
 Sloczynica ktory drugieroda / mali bydz
 smierci wolen za obietnica. 138.
 Sloczynica przez wolne przyjscie do Sa-
 du / iako bliszy odvodu. Cxxv.
 Sloczyncow rozmaitych / smierc rozma-
 ita. cxxvij.
 Sloczyncy wywod przed meka ma bydz
 dopuszczon. xiiij.
 Sloczyncow pytanie po mece / iaki ma
 bydz. xxvi.
 Sloczynce zeznanie ktore ma bydz przy-
 iete. xvij.
 x. x.

vi.
 7. 18.
 xix.

xiiij.
 xxvi.
 xv. xvi.
 xvij.
 xx.

Keyestr do

Z zloczynca iako postepic gdzie porz-
dny gany Sad bydz nie moze.

Zloczyncy wolna ma bydz rozmowa z
przyjacioly.

Zloczyncy ma bydz opowiedzian czas
stracenia.

Zloczynca nie ma bydz poion gdy go
wioda.

Zloczynca iako ma bydz przed Sad przy-
wiedzion y obzalowan.

Zloczynca gdy ma wyrody niewinności
po wyznaniu iako ma postepic.

Zlodziey nie kazdy / v tego rzecz kradzio-
na zastana.

Zlodzieystwo dwoiatkie: Zlodzieie ktore
cehuia.

Zlodzieyscy pomocnicy tez moga wi-
niec.

Zlodzieyski kunszt w zaprzeniu uczynku.

Zlodziey iako ma bydz karan.

Prawo Boze vczyn / kradzioną rzecz
wrócic pieciorako / czworako / dwoia-
ko. A gdyby zlodzieia na kradzie-
stwie zastano / a zabito go : ten kto
go zabije / niewinien smierci. Ale
iesli szrod biatadnia to vczyni / wi-
nien smierci. A gdyby zlodziey nie
mial czym nagrody vczynic za swa
kradziez / ma bydz przedan. Czytay
o tym Exodi 22. A iesliby kto vkradl
czlowieka / a handlowal nim / y prze-
dal go : tedy zlodziey on winien sz-
mierci.

Znaki mejoboyce / ku zdaniu na meke.

Znaki cudzoloznika / zlodzieia / za kto-
remi

Porz. Arty. Cesar

xxiiij

xxv.

xxvj.

xxvij.

xxviii.

xxx.

32.

xxviij.

129.

Cxxx.

cxviiij.

cxviiij.

Cxxij.

xxv.

viiij. 13.

Cxxij.

34. v. p.

Keyestr do

remini maia bydz meczeni.
 Zoná po smierci mezá iáké práwo w
 strawných rzeczach ma / Pátrz mie-
 dzy Tytuly fol. 35. 36.
 Zoná po smierci mezá bżemienna / tá-
 ko rychlo bżemienia dowodzie ma.
 Zoná po mezu kiedy trzecia część bie-
 rze.
 Zoná póki mąż żyw / núwczym nie wła-
 da.
 Zoná bez mezá nie niemoże.
 Zoná kiedy o cudzoloſtvo nie ma bydz
 karána.
 Zoná zá żywota Mężowého / kiedy ſie
 wianá vpomináć może / y czemu.
 Zoná kiedy niewinna zá mezá długów
 pláć.
 Zenie dożywotnéy dzieci oyczyzne przyu-
 mieráć.
 Zoná / pátrz w ſlowie / Twieráſtá.
 Zwiérzat ſkodliwych nagrodá iáka ma
 bydz.
 ¶ Práwo Boże wcz / Jeſliby był Wól /
 któryby przed tym bódl / á przeſtrze-
 noby paná iego / y nie miałby go pod
 ſtraż / A onby zabił człowieká : tedy
 y wól ma bydz wſámionowan / y Pan
 iego ſtrácon. A ieſliby mu nagrode
 ſkazano / tedy táki ma okupić zdrowie
 ſwoie / iáko mu ſkaż. Exodi 21.

Porz. Arty. Céſár

cxixij

xi. xij.

vij.

vij.

vij.

vij.

ix.

ix.

xij.

ij.

xij.

Keyestru do Porz. Arty. Céſár.
 Koniec.

A ij

przyczy

Przyczynek do

Przyczynek do tego Rejestru / Za-
pisów potrzebnych.

N Rozmowie z przyjaciół wczor-
nemi w Prawie / wyrozumia-
tem z niektórych / rzecz bydy po-
trzebna na Miaszeczkach oka-
zać formy zapisów / Przedania y Wzdania / Imienia stojącego / tak na wieczność iako na wi-
derkauff / dla tego / iż po Miaszeczkach gdzie Pi-
sarskie mieysca ludźmi do tego nieprawośćmi za-
sadzają / albo ich też mieć nie mogą / bårzo omyl-
nie takie Zapisy piszą / skład między stronami /
wielkie poswarunki roztę / y szkody / a w wyszłych
Sędziów około rozsądków wielka praca. A
tak tu na ostatku tego Rejestru / położyłem za-
przyczynek / tych zapisów formy / których w Krá-
kowie pospolicie używają. A tu trzeba na-
przód wiedzieć / iż Dóm swój może kto przedać
w innym Prawie / choć przed Urzędem Rådzie-
ckim / choć Przysiężniczym. Ale kupiec onęgo
domu niemoże mieć zdania iedno w onym Pra-
wie / pod którym dom przedany leży. Spe: Saxon:
lib: 1. artic: 52. Lib: ij. Artic: 43. A to pospolicie
zachowują / choć kto w innym Prawie przedaie

dóm /

Keyestru.

dóm / choć w tym prawnie gdzie dóm leży : tedy przy przedaniu / ku końcu Zapisu wstawienie mocnego człowieka starszego Przysiężnika w onym prawnie / pod którym Imienie leży / na bliski wyłożony Sad / albo kiedy kupiec onego domu będzie chciał to mieć. A to tym kształtem.

Forma przedania Domu / z wstawieniem mocnego człowieka ku wzdaniu.

COram Officio Consulari personaliter comparando, famatus N. palam & per expressum recognovit, se vero, iusto, hæreditarioq; ac irrevocabili venditionis titulo, vendidisse domũ suam integram, eamq; liberã, & nemini obligatã, Cracoviæ in platea N. inter Petri, & Pauli domos sitam, cum omnibus iisdem Iuribus, modis & limitibus, prout eandem solus tenuit, habuit, & possedit: ex Iuridica resignatione, Actis Scabinalibus Cracoviæ contenta: vel ex paterna, materna, aut alia quacunq; successione, seu devolutione, consequutus est, famato N. Ciui Crac: pro summa Mille floz: per mediã sexagenam computatorũ. Nihil prorsus Iuris, dominij, & proprietatis, in præfata domo, pro se, & suis legitimis successoribus, amplius

Forma.

reſeruañ. verũ illud totum Ius ſuum, quodcunq; ad eandem domum habuit, in præſatum N. transfundendo. Recognoscens ſibi pro eadem domo, à prædicto N. ſatisfactum eſſe in præſata ſumma. De qua eundem quietauit, & liberum pronunciauit, perpetuè & in æuum. Conſtituens in ſuum plenipotentem Senioreſcabinum N. eius Iudicij cui illa bona ſubiacent, ad reſignandum præſatam domum, in perſonam dicti N. emptoris: idq; in Iudicio Bannito expoſito, proximè celebrañ. aut aliàs quodcunq; id præſatus N. emptor habere voluerit, commodumq; & opportunum viſum fuerit: & ad alia omnia, circa præmiſſa neceſſaria facieñ. in forma pleniffima: non ſecus atq; ſi ipſe conſtituens & venditor idipſum ſolus faceret, ubi perſonaliter adeſſet.

¶ *Statim Zapise przedania / ten kto dom kupil / a Wzdanie bedzie chcial miec / poydzie do Sadu gawnego / y da on Zapis czytac. Potym okaże zapisy / iatim Prawem on trzymał v tego kupil / choc caly dom / choc czastki. Za tym okazaniem / Starszy Przysiężnik bedac mocnym czlowiekiem ku temu wstawionym / wzda on dom iako Prawo albo zwyczaj na ktorym mieyscu niesie / y dosyc wczynienie zezna. Ktore Wzdanie Pisarz tak zapise.*

Forma

przedania y Wzdania Imienia.

Forma Wzdania Imienia stojacego / przez mocnego człowieka ná to vstáwionego.

F Amatus N. Senior Scabinus Crac. vtpote pleni potens famati N. ad id præstandum sufficienter constitutus, quam plenipotentiam, autentica inscriptione sub titulo & sigillo Ciuitatis N. descripta, feria, &c. Anno 1567. probauit: vigore eiusdem plenipotentia, domum sui principalis integrã, liberã, neminiq; obligatã, siue medietatẽ, siue sortes, siue vniuersum lus domus eiusdẽ, in platea N. inter famati N. & N. domos iaceñ: cum omnibus ijsdem Iuribus, modis, limitibus, prout eiusmodi domum prædictus suus principalis, ex quibuscunq; successionib⁹, deuolutionibus, abscessionib⁹, iuridicis re signationibus, ac alijs quibuscunq; titulis cõsecut⁹ est: eandemq; hætenus habuit, tenuit & possedit: & prout ex antiquo ab alijs domibus sibi contigu is est distincta, & limitata, famato N. Ciui Crac. cũ plena faciendi & dimittendi potestate, Iure perpetuo & hæreditario possidendam resignauit. Nihil prorsus Iuris, proprietatis, dominij, prædicto suo principali, eiusq; hæredibus, posteris & legitimis successoribus, in eadem domo reseruã. verũ illud totum in eundem famatum N. effectualiter

transfun-

* Secundum

Ius Ciuitatis,
Brakowiá
nie w tych za
pisiéch / ká
da / dla oso
bliwég przy
wileiu / który
z strony prze
scriptiéy má
iz / iz przeda
wca / prze
ciw tutez
nym y po
stronnym o
sobam / iáko
mówia: con
tra p'sentes &
absentes, któ
rzybyśie mie
nili mieć iá
kie prawodo
onég domu/
nie winien
daley bronié
kupca iedno
rok y šesté
niedziel. Ale
wedle Pra
wa pospoli
tég: cōtra p
sentes, rok y
sesté niedziel
Cōtra absen
tes, 31. lat y
sesté niedziel
Przetogdzie
tákiego przy
wileiu nie
má / nie pi
szá secundū ius
Ciuitatis, ále
secundū cur
sum vel ob
seruantia Iu
ris Ciuilis,

Formá

transfundeñ. Cauēs soléniter p omni impetitiōe
secundū Ius Ciuitatis. * Atq; recognouit autorita
te huiusmodi plenipotētię sibi concessę, suo prin
cipali p eiusmodi domo, ac vniuerso Iure domus
prædictę, esse abundè satisfactū ab ipso N. empto
re, in florenis Mille in auro Hungaricalibus, quē
libet per gross. 52. computañ. De quibus eundem
perpetuò quietauit, iuxta venditionis contractum,
Actis Cōsularibus Crac: de Data &c. contentum.

Brwáia przy tych Zapisiéch / iáko y przy in
nych / Condycyę wedle vmowy stron / iz téż czá
sem kupiec nie w'systkiéy summy rázem zá dóm
zapláci / część ieszcze dlužen zostánie / którz sie
álbo ná ráty zgoła opíše / Albo sobie przedawca
opátrzy / iz on dóm przedány bedzie w fánicie
stał / pignoris loco, w ostátku dlugu / áz do zaplá
ty / wedle Rat przy przedaniu opisánych. Takich
Condiciy / y w'selkich innych / ma Pisarz pilnie
strzedz / áby ie ostrożnie pisał: quoniam conditi
ones in Contractibus maximè sunt custudiendæ,
Iure Muni: artic: 140. in Glosa. á z nich nawiet'sza
sie przyczyna do kłopotów prawných podawa.

Brwáia téż takie przedawania y wzдания do
mów / iz przedawca álbo potomkowie iego on
dóm przedány / będą mogli (wedle láski od kupca

sobie

przedania y wzdania Imienia.

sobie zastawioney) za też summe odkupić za któ-
rą ich przodek przedał/ zową także przedania/ Po-
lacy/ ná Widerkauff. Látinnicy / IN VIM RE-
EMPTIONIS. A póki przedawca nie odkupi /
mieszka zaś w onym domu za naymem / od tego
kto kupił / wedle vmowy. Takich Zápisów té
pospolicie formy są.

Formá Zápisu przedania ná Wi-
derkauff.

CORAM Officio Consulari, personaliter compa-
rens, famatus N. recognouit se vendidisse domum
suam in circulo N. inter N. & N. domos sitam, cū
omnibus iisdem Iuribus, modis & limitibus, quē-
admodum ipsemet per successionem hæreditariā,
aut emptionis & resignatiōis titulum hucusq; ha-
buit, tenuit, & possedit, siue alio quocūq; modo i-
psūm concernebat : famato N. in vim tamen reē-
ptionis, aliās ná Widerkauff, pro florenis trecentis
monetę & numeri Polonicalis, in singulos florenos
per triginta gross. computān, quam summā přefa-
tam, ibidē stans personaliter supramemoratus N.
venditor, passus est se leuasse & percepisse, à předi-
cto N. emptore. De qua eundem quietauit & libe-
rum pronunciauit. Et cōstituit in plenipotentem
seniorem Scabinum Iudicij Ciuilis N. ad faciendū

Forma

Iuridicam resignationem in vim reemptionis, dicto N. emptori in proximo bannito exposito Iudicio, aut quādocunq; id ipsum habere voluerit, iuxta loci Iudicijque obseruationem, cui eiusmodi domus subiacet. Tum ad alia omnia & singula per agenda, quaecunq; iudiciorum consuetudo, rei q; gerendae ratio necessitasque postulauerit, in omni forma & modo. Porro praefatus N. emptor, ibi dē stans personaliter, promisit se circa resignationem gratiam praestitutum, praedicto N. venditori, & eius posteris, ad eandem domum eximendam, summa superius commemorata, quādocunq; ipse N. venditor, & eius posteris, hoc ipsum habere voluerint, & bene poterint.

Forma Wzdania za tym przedaniem Na Widerkauff.

Honoratus N. potestate & tanquam plenipotens famati N. coram D. Consulibus, ad id praestandum sufficienter constitutus, domum sui principalis in circulo Craco. inter N. ab vna, & inter N. ab altera sitam, cū omnibus ijsdem Iuribus, modis, & limitibus, prout eam praedictus principalis suus ex quocunq; iuris titulo consecutus est: hactenusq; eā tenuit, habuit, & possedit: Famato N. cū plena faciendi & dimittendi potestate, in vim reemptionis,

przedania Imienia na Widerkauff.

ptionis, aliâs na Widerkauff, resignauit: promittēs pro omni impetitione, secundū lus Ciuitatis. Et recognouit potestate qua supra, eidē suo principali pro eadem ipsa domo satisfactum esse, in florenis trecentis, per mediam sexagenam computatis, iuxta Acta dominorū Cōsulū Craco. Año, die, etc. Ibidem præfatus N. Emptor, dedit & contulit famato N. & eius posteris, hanc gratiam, quòd domum, hodie sibi resignatam, reposita eadem 300. floren. summa, eximere possint, quandocunque voluerint & bene poterint.

¶ Tu iuż Kupiec mając takie wzdanie / naymie zaś przedawcy on dom / z czynszu pewnego / wedle umowy. Do którego naymu (iesliby miał bydż) trzeba obudwu stron / aby y Kupiec zeznał iż Przedawcy naymuie: aby theż Przedawca zeznał / iż on dom / nie innym prawem / iedno prawem naymu / Jure Arende / trzyma. Takiego zeznania formy ja pospolite / albo ich theż strony zaniechają / tylko to Cyrograffem albo Intercyza między sobą opatrzą.

¶ A iż przy takim przedaniu / zawżdy sye to pożąne / iż ono Imienie lepsze iest / niż summa w Widerkauffie opisana: a trafia sye theż na Przedawce chudoba taka / iż nie ma czym wykupić / y owżsem iż mu więcej pieniędzy potrzeba / dla te-

Forma

go one laste / która mu jest tu wykupieniu zostawiona / y one lepszość / Prawem dziedzicznym / temu kto piérwéy kupno na Widerkauff ma / odstępuje: á Prawo Widerkauffowe / które jest doczesné / na wieczność / ad Ius hæreditarium, przez takie odstąpienie / odmienia taką Formą.

Forma odstępu táski y lepszości w Widerkauffie.

CORAM Iudicio personaliter comparens, famatus N. vltro recognouit & per expressũ fassus est, se gratiam & omnem meliorationẽ, quæ ipsi quoquo modo competit, & cõpetere potuit, possitq;,, ad domum in circulo Craco: inter N. & N. domos iaceñ, cũ omnibus iisdem Iuribus, modis, & limitibus, quemadmodum ipsemet per successionẽ hæreditariam, siue hæreditarię resignatiõis titulum, habuit, tenuit, & possidebat, effectualiter abscessisse & cõdescendisse famato N. Nihil Iuris, dominij, proprietatis, & propinquitatis, super eadẽ gratia, melioratiõeq; domus sibi suisq; posteris, reseruã: sed illud totũ in eundem N. efficacissimẽ & vberimẽ in perpetuum, & Iure hæreditario transfundendo. Recognoscẽs sibi ab eodẽ N. pro hac gratia meliorationeq; domus in toto satisfactũ esse.

¶ Wiektõrzy tak czynia / y za rzecz bezpiecznię-

odstepu łaski y lep: na wider.

ſza rozumieia/ y przyſtoyniey ieſt/ y pewniey we-
dle Práva/ kiedy ten kto kupi dom na Wider-
kauff/ y wzdanie ma na Widerkauff. A chce po-
tym miec na wieczność prawem dziedzicznym:
nie ſtara ſie o to/ aby mu przedawca odſtąpił
łaſkę wykupną/ albo lepiſzość domu. Ale kupi-
ſzy lepiſzość/ uczyni tak z umowy ſpólney z Prze-
dawcą. Żezna iż od przedawce pieniądze przyjął
wedle Zapisu Widerkauffowego/ y będzie go z
nich kwitował: y zaſie mu on dom/ który tylko
na widerkauff miał/ wzdá. A przedawca potym
po przyieciu onego wzdania/ dopiero mu ze w-
ſyſtkim dziedzicznym prawem/ nowe wzdanie
czyni. A przeto w takięj ſprawie/ dwoiakięgo w-
zdania potrzeba/ tak/ iż ten co na Widerkauff
miał dom wzdany/ zaſ go od przedawce znowu
na wieczność przymuie/ według form na wie-
czność piérwey opisańych. A to bywa droga pe-
wnieyſza ku otrzymaniu Imienia prawem
dziedzicznym.

Wiązſz ſie zá temi Zapisy/ Práva które Sásiedzi
miedzy ſobą winni zachowywać/ około ſpólnego budo-
wania albo murowania ſcian/ grodzenia płotów: wiele
ieden drugiemu/ á kiedy płacu ſwoiego wſtepić winien/
kiedy nie winien. Także około pieców/ kominów/ dás-
chów/ okien/ rynien/ wychodów/ ſtudzien/ ſtáien/ chlewoów/
ſzczepienia drzew rozmaitych/ naſádzienia chmielów.
Jáko ſie w tym wedle Práva/ albo też y z zwyczáiu záz-

I Droga pe-
wnieyſza ku
odmienie-
niu wzdania
Widerkauf-
owego na
wzdanie
dziedziczne.

Wiązanie albo grodzenie

chowac maia. W tym iest nieco napisano w Artykułach
fol. 40. 41. Wszakże tu sfersemu wyrozumieniu/ około
grodzenia plotow/ czynienia dachow/ to iest
w prawie opisanie.

Kiedy gruntu swojego część winien grodzić /
nie występując z granic swoich. Bo iesliby przez
to niegrodzenie trąsily sye iakie szkody Sasiado=
wi/ winien ie bedzie nagrodzić. A iesli sye same=
mu szkoda przyda/ sasiad / nie winien ich placić :
ale sam sobie takich szkod bedzie przyczyna. Iure
Mun. Art. 126. Spe. Sa. li. 2. Art. 49. 50. li. 3. Art. 66.
W Glosie tak napisano : Niektórzy powiadaia /
iz thakie grodzenie / ma bydz na zwys / iako czlo=
wiek : albo iako ieden siedzec na koniu / reka za=
siac moze/ a to pospolicie zachowuia. Niektórzy
powiadaia/ iz na zwys kolan: Niektórzy/ iz to iest
na woleý Przedowey/ iako ma bydz grodzono: A
to gdzieby w tym nie bylo iakiego zwyczaia/ al=
bo Statutu osobliwego.

Ktoby sie o to staral / aby mial cudzego grun=
tu część zaymowac / albo posiadac / a w tym byl
pokonany : tylo traci swojego/ ile chcial odiać sa=
siedzkiego. Spe. Sa. lib. 2. Art. 50. in Glosa.

Kto Imienie swoje praciem grodzi/ ma tu
gruntowi swoiemu / konce pracia / albo iako zo=
wa / plocine obracac / aby przez to znano / iże on

plot

Plotów.

plot iemu należy. Jako też kiedy znać chcemy czyja jest ściana y komu należy / ztąd dochodza: Z której strony gwoździowé głowy sye połączają / z której strony gwoźdź biją / thego ściana jest. Ibidem in Textu, & in Glosa.

¶ Kto grunt albo rola swoje / chce ograniczyć / wolno mu to uczynić iako y czym sye mu będzie podobalo / wezwawszy ku temu sąsiadów / którzy z drugiey strony grunt mają.

¶ Dzewa wszelkie kto chce sadzić / ma to czynić na pięć stóp od cudzey granice / oprócz Olivné y Figowég dzewy / które ma bydy sadzone na dzie więć stóp od sąsiedzkiey granice / dla tego / iż sye takie dzewa daley rozkorzeniaią / y przez tho sąsiadom szkody przynoszą. Wszakże w téy mierze / iesli tho prawda albo nie / każe sye Prawo Wraczów dokładać. Ale pospolicie w thym zwyczajów / z dawného zachowania przestrzegają. Ibidem in Textu & in Glosa.

¶ Żadnemu sye nie godzi dachu swého budowania na cudzy grunt puszcząć / albo co takiego budować: zkądby do sąsiada cięć miało. A tho sye ma rozumieć / iesliby niebyło przyzwolenie sąsiedzkie: ale gdzieby sąsiad zezwolił / albo tak ono budowanie Rok z pokojem stało / iuż tak dla téy dawności / on dach albo które inne budowanie

Grodzenie albo plecie: plotów.

stać może. Iure Mun: artic: 126. S. S. lib. ij. art. 49.

I Jesliby kto sąsiadowi swému iakie Prawo postanowić miał / winien to wdzielać spólną w-
mowę / y słusznym postanowieniem. Ibidē Spec:
Saxo: lib: ij. arti: 49. in Glofa.

I Jesliby dwa sąsiedzi mieli domy o iednéy
ścienie / a dom iednego był wpadły / a ieden sąsiad
opowiedziałby to Drzedowi: Drząd rozkazuje mu
aby do dwu niedziel obwáraował / aby szkoda nie
była / Potym do tegodnia / Potym do trzeciego
dnia: Na ostatek do dwu dniu. A gdzieby tego
nie uczynił / tedy go Drząd będzie karał / y wi-
ne z niego weźmie: A sąsiadowi szkodę obwára-
nie. A iesliby sąsiad nie skarżył przed Drzedem / a
ni żadał o obwáraowanie szkody / a w tymby czasie
budowanie na dom sąsiedzki wpadło / przedsię
szkodę będzie winien nagrodzić. Albo drzewa / a
bo co takiego coby na plac sąsiedzki wpadło / są-
siad bierze. Spec: Sax: lib: ij. art: 49. in Glofa.

I Towszystko co sie na ten czas przypisało / niechay bez-
dzie ku czci a chwale Pánu Bogu / y ludzióm tych Praw
niewiadomym ku przestrzeżeniu škód / y zachowaniu
spólnéy miłości / aż co potym Pan Bóg
wielkiego zdárzy. Amen.

Lautß Dec. 1754 ad 24. Dec.

Justitia Ann D. A. D. 1754
A. 1754 30 g. 1754.

1754

